

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет – Економіки бізнесу і контролю

Кафедра – Обліку та аудиту

Ступінь вищої освіти – другий (магістр)

Спеціальність – 071 «Облік і оподаткування»

Освітня програма – «Облік і аудит»

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: «Організація і методика обліку, аналізу та аудиту готової продукції та її реалізації (на прикладі ТОВ «Дружба СВК»)»

ШИФР КРМ.ОтаА.1.929-03.2.12

Здобувачка: _____ **Охременко О.М.**

Керівник: _____ **д-р.ф., доц. Баранюк Х.О.**

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від ”12“ грудня 2023 р., протокол № 7.

Завідувач кафедри

обліку та аудиту _____ Валерій НЕМЧЕНКО

Одеса – 2023 р.

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ
І МЕНЕДЖМЕНТУ ім.Г.Е.Вейнштейна

Факультет – Економіки бізнесу і контролю
Кафедра – Обліку та аудиту
Ступінь вищої освіти – другий (магістр)
Спеціальність – 071 «Облік і оподаткування»
Освітня програма – «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Зав. кафедри обліку та аудиту

« _____ » _____ 2022 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
здобувачки

Олени ОХРЕМЕНКО

1. Тема роботи: «Організація і методика обліку, аналізу та аудиту готової продукції та її реалізації (на прикладі ТОВ «Дружба СВК»)»
Затверджена наказом від 01 грудня 2022 р. наказ № 929-03
2. Термін здачі здобувачем закінченої роботи 8 грудня 2023 р.
3. Вихідні дані до роботи: Звітні дані про діяльність підприємства за 2020-2021р.р.
4. Зміст кваліфікаційної роботи магістра: Методологічні основи обліку готової продукції підприємства та її реалізації. Особливості методики проведення аудиту готової продукції на підприємстві. Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємстві та практичні аспекти аналізу, обліку і аудиту об'єкту дослідження на ньому. Висновки та пропозиції.
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) таблиць – 12, рисунків – 9.
6. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів роботи,

що стосуються їх:

Розділ	Консультант (вчене звання, П.І. п-Б)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання **14 серпня 2023 р.**

Керівник _____ Баранюк Х.О.

Завдання прийняв до виконання _____ Охременко О.М.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів кваліфікаційної магістерської роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1. <i>Розробка теоретичного розділу кваліфікаційної роботи</i>	12.08.23 - 20.09.23	
2. <i>Особливості методики проведення аудиту готової продукції на підприємстві</i>	21.09.23 - 21.10.23	
3. <i>Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємстві та практичні аспекти аналізу, обліку і аудиту за напрямом кваліфікаційної роботи на ньому</i>	22.10.23 - 28.11.23	
4. <i>Оформлення кваліфікаційної роботи</i>	29.11.23 - 8.12.23	

Здобувач-магістр _____ Охременко О.М.

Керівник роботи _____ Баранюк Х.О.

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ. Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувач-магістр _____ Охременко О.М.

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи магістра на тему:

«Організація і методика обліку, аналізу та аудиту готової продукції та її реалізації (на прикладі ТОВ «Дружба СВК»)»

Метою кваліфікаційної роботи є вивчення методологічної основи обліку, аналізу та аудиту випуску готової продукції та її реалізації, розгляд теоретичної бази та аналіз сучасних наукових досліджень і публікацій за напрямом, виявлення практичних особливостей, а також пошук шляхів вдосконалення цих питань на підприємстві, що досліджувалось та розробка рекомендацій, спрямованих на підвищення ролі обліку, аналізу та аудиту в забезпеченні ефективного функціонування підприємства. Дослідження спрямоване на вивчення та вдосконалення використання методів бухгалтерського обліку та аудиту для досягнення успішної діяльності підприємств.

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів і висновків і пропозицій.

В першому розділі вивчається сутність та методологічні основи обліку готової продукції підприємства та її реалізації. В другому розділі розглядаються особливості методики проведення аудиту основних засобів на підприємстві. Третій розділ присвячений особливостям організації обліку, аналізу та аудиту готової продукції та її реалізації в ТОВ «Дружба СВК».

У завершальній частині кваліфікаційної роботи сформульовані висновки і пропозиції по удосконаленню обліку, аналізу та аудиту готової продукції та її реалізації в ТОВ «Дружба СВК».

Кваліфікаційна робота магістра містить:

текстової частини – 72;

рисунків – 9;

таблиць – 12;

додатків – 1.

ЗМІСТ

	с.
ВСТУП.....	6
1.МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ.....	10
1.1. Визначення сутності та класифікації готової продукції	10
1.2. Методичні основи обліку готової продукції.....	17
Висновки до першого розділу.....	28
2.ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	30
2.1. Мета, завдання та предметна область дослідження.....	30
2.2. Методика аудиту готової продукції та її реалізації.....	35
Висновки до другого розділу.....	39
3.ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ АНАЛІЗУ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ В ТОВ «ДРУЖБА СВК».....	41
3.1. Техніко-економічна характеристика підприємства.....	41
3.2. Організація економічного аналізу готової продукції та її реалізації.....	45
3.3. Загальна характеристика організації бухгалтерського обліку на підприємстві	48
3.4. Організація обліку готової продукції та її реалізації на підприємстві.....	53
3.5. Організація внутрішнього контролю та аудиту готової продукції та її реалізації на підприємстві.....	57
Висновки до третього розділу.....	61
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	68
ДОДАТКИ.....	73

ВСУП

Актуальність теми. В сучасних економічних умовах вітчизняним підприємствам необхідно випускати конкурентоспроможну продукцію та розраховувати лише на власні сили, для того щоб ефективно функціонувати у господарському середовищі та отримувати доходи.

Реалізація продукції завершує операційний цикл у діяльності підприємства. Системи обліку, аналізу та контролю її виробництва та реалізації відіграють важливу роль у забезпеченні конкурентоспроможності підприємств, а питання обліку, аналізу та ефективного управлінського забезпечення руху готової продукції є особливо актуальними.

Ефективне управління залежить від рівня економічної ефективності виробництва готової продукції. Головна роль у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства надається системі контролю за реалізацією продукції, оскільки вона впливає на фінансовий результат, який є узагальнюючим показником роботи підприємства. За таких умов завданням обліку є забезпечення управлінського персоналу інформацією для оперативного регулювання реалізації продукції, планування майбутньої діяльності, запобігання суб'єктивності у процесі прийняття рішень.

Аналіз, своєчасний та прозорий облік і контроль руху готової продукції та її реалізації є необхідною складовою ефективного управлінського процесу і є важливим питанням у діяльності сучасних підприємств України. Таким чином, вдосконалення організації обліку, аналізу та контролю виробництва та реалізації готової продукції є основним способом досягнення ефективної діяльності та конкурентоспроможності підприємства.

Вирішення проблем обліку та аналізу готової продукції та її реалізації в умовах невизначеності та ресурсозбереженні, можливе за наявності в процесі управління своєчасної, повної та достовірної інформації про фактори, що впливають на собівартість, а також на майбутні фінансові результати від реалізації готової продукції.

Підвищення якості продукції - один із основних шляхів забезпечення найбільшої ефективності виробничого процесу на підприємстві, що залежить від матеріальних ресурсів, мотивації і кваліфікації співробітників та вимог споживачів.

Для сучасних підприємств виробничої діяльності важливим є виробництво і реалізація готової продукції, що необхідна для забезпечення потреб населення. Тому, планування виробництва і реалізації готової продукції визиває необхідність у більш детальному вивченні теорії та практики ведення обліку, аналізу та аудиту випуску готової продукції та її реалізації в сучасних умовах, що визначає актуальність обраної теми дослідження.

Мета та завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є вивчення методологічної основи обліку, аналізу та аудиту випуску готової продукції та її реалізації, розгляд теоретичної бази та аналіз сучасних наукових досліджень і публікацій за напрямом, виявлення практичних особливостей, а також пошук шляхів вдосконалення цих питань на підприємстві, що досліджувалось та розробка рекомендацій, спрямованих на підвищення ролі обліку, аналізу та аудиту в забезпеченні ефективного функціонування підприємства. Дослідження спрямоване на вивчення та вдосконалення використання методів бухгалтерського обліку та аудиту для досягнення успішної діяльності підприємств.

Для досягнення поставленої мети в кваліфікаційній роботі поставлені і вирішені наступні завдання:

- дослідити сутність готової продукції та методологічні засади її обліку, вивчити законодавчу базу та теоретичні основи обліку готової продукції та її реалізації;

- вивчити особливості методики проведення аудиту готової продукції та її реалізації;

- ознайомитися з особливостями організації обліку, аналізу та аудиту готової продукції та її реалізації в ТОВ «Дружба СВК»;

- сформувані пропозиції щодо удосконалення ведення обліку, аналізу та аудиту готової продукції та її реалізації в ТОВ «Дружба СВК».

Об'єкт та предмет дослідження. В даній кваліфікаційній роботі об'єктом дослідження є готова продукція підприємства, а в якості предмета дослідження розглядаються питання з обліку, аналізу та аудиту готової продукції та її реалізації в ТОВ «Дружба СВК».

Методи дослідження. У процесі дослідження методології обліку, аналізу та аудиту готової продукції та її реалізації були застосовані методи теоретичного узагальнення, порівняння, аналізу тощо. Також були вивчені праці вітчизняних і зарубіжних вчених економістів, вивчені відповідні законодавчі акти, національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, інші законодавчі, інструктивні вказівки і рекомендації тощо, а також облікові дані ТОВ «Дружба СВК».

Наукова новизна одержаних результатів в даній класифікаційній роботі полягає в формуванні пропозицій щодо удосконалення ведення обліку, аналізу та аудиту готової продукції та її реалізації в ТОВ «Дружба СВК», вдосконалення фінансового та управлінського обліку на підприємстві, проведення економічного аналізу основних показників діяльності в ТОВ «Дружба СВК» та застосування на ньому результатів дослідження.

Публікації. Основні теоретичні та практичні результати дослідження, які відображені у кваліфікаційній роботі, були представлені на науковому колоквіумі «Сучасні аспекти проведення аналізу функціонування національної економіки та діяльності її суб'єктів в контексті забезпечення їх конкурентоспроможності та ефективності діяльності», який проводився 28 листопада 2023 року о 11.00 в рамках наукової школи «Забезпечення конкурентоспроможності та ефективності функціонування національної економіки та її суб'єктів» кафедри Обліку та аудиту Одеського національного технологічного університету (витяг з протоколу кафедри обліку та аудиту від 29 листопада 2023 року № 6).

Загальна структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків.

Основний зміст роботи становить 72 стор., містить 12 таблиць, 9 рисунків, 1 додаток на 1 стор., список використаних джерел складається з 40 найменувань на 5 стор.

1. МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

1.1 Визначення сутності та класифікації готової продукції

В сучасних умовах, підприємства можуть реалізовувати свої економічні інтереси через виробництво та реалізацію продукції і саме готова продукція відіграє важливу роль, як складова оборотних активів кожного підприємства та займає домінуючу позицію у здійсненні його діяльності.

Відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку (П(С)БО) 9 «Запаси» готовою продукцією, вважається продукція, «що виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом» [13]. Порівняння цього визначення із тлумачення такого виду продукції у міжнародній обліковій практиці свідчить про їх тотожність. При цьому уточнюється, що вироби, які не пройшли всіх стадій технологічної обробки, випробувань і технологічного приймання, вважаються не закінченими і входять до складу незавершеного виробництва підприємства [13; 21]. Однак, незважаючи на те, що всі національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку України (П(С)БО) значною мірою ґрунтуються на міжнародних стандартах бухгалтерського обліку (МСБО), вони мають певні відмінності.

Оскільки порядок виготовлення, утримання і вибуття готової продукції регламентує П(С)БО 9 "Запаси" [13], а міжнародним його аналогом є МСБО 2 «Запаси» [12], вченими було проведено між ними порівняння, яке представлено у табл. 1.1 [26].

Аналіз вчених показав [26], що П(С)БО 9 «Запаси» та МСБО 2 «Запаси» мають спільні та відмінні риси, що впливає на визначення складових собівартості готової продукції. Так, визначення поняття «Запаси», умови визнання запасів і основні поняття, пов'язані з ними, а також рекомендації щодо використання методів оцінки запасів в обох стандартах є тотожними. Основними відмінностями між двома стандартами є склад запасів та склад

Таблиця 1.1 – Порівняння П(С)БО 9 «Запаси» з МСБО 2 «Запаси»*

П(С)БО 9 «Запаси»	МСБО 2 «Запаси»
Склад активів, які визначаються стандартами як запаси	
<ul style="list-style-type: none"> – сировина, основні й допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності, що призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва й адміністративних потреб; – незавершене виробництво у вигляді не закінчених обробкою і складанням деталей, вузлів, виробів та незакінчених технологічних процесів; – готова продукція, що виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом; – товари у вигляді матеріальних цінностей, що придбані (отримані) та утримуються підприємством з метою подальшого продажу; – малоцінні та швидкозношувані предмети, що використовуються протягом не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він більше одного року; – поточні біологічні активи, якщо вони оцінюються за цим Положенням (стандартом), а також сільськогосподарська продукція і продукція лісового господарства після її первісного визнання 	<ul style="list-style-type: none"> – товари, що були придбані та утримуються для перепродажу, у тому числі, наприклад, товари, придбані підприємством роздрібною торгівлі та утримувані для перепродажу, або земля та інша нерухомість для перепродажу; – готова вироблена продукція або незавершене виробництво суб'єкта господарювання й основні та допоміжні матеріали, призначені для використання в процесі виробництва; – витрати на послуги, для яких суб'єкт господарювання ще не визнав відповідний дохід (у випадку виконавця послуг)
Оцінка запасів на дату балансу	
За найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації	За меншою з таких двох величин: собівартість та чиста вартість реалізації
Оцінка вибуття запасів (методи)	
<ul style="list-style-type: none"> – ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів; – середньозваженої собівартості; – собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО); – нормативних затрат; – ціни продажу 	<ul style="list-style-type: none"> – собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО); – середньозваженої собівартості

*Складено на підставі джерел [13; 21; 26]

витрат, що входять до собівартості отриманих запасів. Важливою рисою бухгалтерського обліку різних країн світу є стандартизація відображення операцій підприємства незалежно від її типу, а також від того, хто є користувачем інформації [26]. Це спростить інформаційне розуміння поняття «готова продукція» у світлі інтеграційних процесів у світову економіку [26]. Так, майже у всіх країнах світу

використовуються такі методи списання запасів на виробництво як FIFO, LIFO та середньозваженої ціни. Можна зробити висновок, що майже у всіх країнах світу використовують методи списання запасів, ідентичні тим, що використовуються в Україні. Особливу увагу привертає застосування методу LIFO, який не використовується у нашій країні. Ми погоджуємося з думкою вчених, які зазначають, що інструменти, засоби й механізми розкриття фінансової інформації, у тому числі щодо готової продукції, повинні відповідати міжнародним досвіду та практиці [26].

Згідно з Н(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [1], передбачено статтю «Запаси» (рядок 1100, ф. № 1), де показується вартість запасів, малоцінних та швидкозношуваних предметів, сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, покупних напівфабрикатів та комплектуючих виробів, запасних частин, тари, будівельних матеріалів та інших матеріалів, призначених для споживання під час нормального операційного циклу.

Водночас Планом рахунків бухгалтерського обліку [2] передбачено 2 клас рахунків «Запаси» та окремо рахунок 20 «Виробничі запаси», який конкретно визначає перелік матеріальних цінностей, що мають обліковуватися як виробничі запаси підприємства. При цьому, окремо існують такі рахунки другого класу, як:

- 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»;
- 23 «Виробництво»;
- 24 «Брак у виробництві»;
- 25 «Напівфабрикати»;
- 26 «Готова продукція»;
- 28 «Товари».

Багато вчених досліджують безліч підходів щодо визначення поняття «готова продукція», що обумовлює особливості підходів до обліку готової продукції [2]. Аналіз наукових джерел та нормативних документів, дозволив виділити основні тлумачення поняття «готова продукція», що представлено у табл. 1.2.

Таблиця 1.2 - Основні тлумачення поняття «готова продукція»*

Автор	Визначення
П(С)БО 9 [13]	Готова продукція – продукція, що виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом
Бутинець Ф.Ф. [15, с. 324]	Готова продукція - повністю завершена обробкою, укомплектована, яка пройшла необхідні випробування . Це виріб (або напівфабрикат), послуга, робота, що пройшли всі стадії технологічної обробки на підприємстві, відповідають затвердженим стандартам або умовам договору, прийняті технічним контролем підприємства і здані на склад або замовникові - згідно з діючим порядком прийняття продукції
Вороніна В.Л., Черниш В.В. [19, с. 75]	Готова продукція - виріб (напівфабрикат), послуга, робота, що пройшли всі стадії технологічної обробки на даному підприємстві, відповідають затвердженим стандартам або умовам договору, прийняті технічним контролем підприємства і здані на склад або замовникові - покупцеві згідно з діючим порядком прийняття продукції
Сопко В.В. [34, с. 152]	Готова продукція - це виріб (або напівфабрикат), послуга, робота, що пройшли всі стадії технологічної обробки на даному підприємстві, відповідають затвердженим стандартам або умовам договору, прийняті технічним контролем підприємства і здані на склад або замовникові - покупцеві згідно з діючим порядком прийняття продукції
Писаренко Т.М. [31, с. 239]	Готова продукція - об'єкт облікової системи промислового підприємства, що поєднує організаційні інструменти обліку виробництва і продажу продукції, виступає засобом для досягнення основної мети функціонування підприємства.
Журавель Г. П., Хомин П. Я. [33, с. 211]	Готовою продукцією є така, яка повністю пройшла передбачені технологією виробництва стадії і процеси, оприбуткована на склад, або прийнята замовником
Сук Л.К., Сук П.Л. [35, С.407]	Готовою є продукція, виготовлена на підприємстві, призначена для продажу і яка відповідає технічним та якісним характеристикам, передбаченим договором або іншим нормативно-правовим актом
Зінкевич О.В., Левицька С.О., Мосійчук М.М., Нагавичко І.П., Немкович О.Б. [24]	До готової належить продукція, обробка якої закінчена та яка пройшла випробування, приймання, укомплектування згідно з умовами договорів із замовниками і відповідає технічним умовам і стандартам
Єремян О.М., Белехова І.М. [22, с. 18]	Готова продукція - це речовинна продукція, надані послуги і виконані роботи, що повністю закінчені обробкою на даному підприємстві і здані на склад або замовникові

* Складено на підставі джерел [22; 26]

Таким чином, з таблиці видно, що категорія «готова продукція» характеризується з різних точок зору. Підсумовуючі наведені у табл. 1.2 визначення,

можна зазначити, що основною відмінністю між законодавчими актами та поглядами науковців є те, що у нормативних документах роботи і послуги не входять до складу готової продукції, а є складовою виробництва та відображаються на рахунку 23 «Виробництво» [22]. Слід зазначити, що більшість авторів, що займаються вивченням готової продукції, як об'єкта бухгалтерського обліку, можна об'єднати за групами на підставі того, що кожен автор акцентує увагу на певному аспекті терміну «готова продукція». Так, належність готової продукції до закінченого виробничого процесу відмічають наступні автори: Федосова Т.В., Бутинець Ф.Ф., Зінкевич О.В.; призначення для продажу – Писаренко Т.М., Сук Л.К., Сук П.Л., відповідність стандартам – Зінкевич О.В., Сук Л.К., Сук П.Л., Вороніна В.А., Черниш В.В., Сопко В.В., Хом'як Р.Л. Більшість науковців схиляються до думки, що особливості виробничого процесу різних галузей промисловості (наприклад: сільське господарство, лісове господарство, будівництво, машинобудування) впливають на кінцевий результат діяльності та визначають завдання їх обліку [26]. Можна зробити висновок, що дуже важливим є правильне формування поняття «готова продукція» виходячи з її характеристик, а саме:

- отримується у результаті закінченого виробничого процесу, призначена для продажу, відповідає встановленим стандартам;
- існують відмінності між готовою продукцією та виконаними роботами і наданими послугами;
- існують специфічні (галузеві) ознаки готової продукції.

Таким чином, узгальнюючи, можна зазначити, що готова продукція - це результат закінченого виробничого процесу, що призначений для продажу, відповідає галузевим нормам і стандартам з врахуванням особливостей виробничого процесу різних галузей промисловості і всім вимогам діючого законодавства.

З метою кращого уявлення про призначення готової продукції необхідно дослідити її класифікацію. При організації обліку готової продукції основним моментом є визначення її характеру. Згідно з цією ознакою найпоширенішу систематизацію у своїх підручниках висвітлює Бутинець Ф.Ф., здійснюючи групування готової продукції за формою, ступенем готовності та технологічною

складністю (рис. 1.1) [22; 34].

Рис. 1.1 – Класифікація готової продукції [37]

Єремян О.М. та Белехова І.М. запропонували розширити цю класифікацію і додати групування за наступними групами (табл. 1.3) [22]:

- за матеріальним складом;
- суб'єктом використання;
- за відповідністю до технічної документації;
- ступенем реалізації;
- фактом попереднього випуску.

Таблиця 1.3 – Класифікація готової продукції*

Класифікаційна ознака	Різновиди
За формою	- готова продукція, що має уречевлену форму; - готова продукція, що має форму результату роботи або послуги
За ступенем готовності	- готова продукція; - напівфабрикати; - незавершене виробництво
За конструкторською і технологічною складністю	- проста; - складна (основна, побічна, супутня)
За відповідністю до технічної документації	- готова продукція; - брак (виправний, остаточний)
За суб'єктом використання	- для відпуску на сторону; - для споживання на підприємстві
За матеріальним складом	- з власних матеріальних ресурсів; - з давальницької сировини
За ступенем реалізації	- валова; - реалізована (продана)
За фактом попереднього випуску	- порівняна; - незрівнянна

* Складено на підставі джерел [22]

Згідно з проведеним аналізом [29], можна зазначити, що «Супутня продукція – це продукція, отримана в одному технологічному циклі (процесі) одночасно з основною. За якістю вона відповідає стандартам та призначена для подальшої обробки або відпуску споживачам. Супутня продукція як вихідний елемент виробничого процесу має якісні та кількісні параметри, які повинні одержати вартісну характеристику» [29]. «Побічна продукція – це продукція, що утворюється в комплексних виробництвах паралельно з основною і, на відміну від супутньої (допоміжної), не потребує додаткових витрат» [29].

Класифікація готової продукції допомагає порозумітися в сутності продукції, що допоможе приймати важливі управлінські рішення на підприємстві.

Процес виробництва - це сукупність господарських операцій, пов'язаних із

виробництвом продукції, виконанням робіт, наданням послуг і завершується доведенням продукції до покупця. Реалізація готової продукції трактується як тристоронній процес доведення товару до споживача, в якому у момент продажу, по-перше, передаються права власності на об'єкт продажу від продавця до покупця й визнається очікуване надходження економічних вигід, по-друге, визнаються витрати і, по-третє, здійснюється зіставлення доходів та витрат, що дає можливість визначити фінансовий результат від продажу - прибуток, збиток або беззбитковість [22].

Реалізація продукції - це завершена стадія кругообігу засобів виробництва, внаслідок чого суб'єкт господарської діяльності отримує виручку в грошовій формі, яка спрямовується на відновлення процесу кругообігу засобів, його безперервне повторення [22].

1.2. Методологічні основи обліку готової продукції. Документальне оформлення та синтетичний облік

Методологічні основи формування в бухгалтерському обліку інформації про готову продукцію визначаються П(С)БО 9 «Запаси» та П(С)БО 16 «Витрати». Готова продукція оцінюється у відповідності до П(С)БО 9 «Запаси» за первісною вартістю, яка визначається згідно з П(С)БО 16 «Витрати» [30].

Будучи оборотними активами, запаси повинні задовольняти наступним вимогам [30]:

- повинні оприбутковуватись в результаті фактично здійснюваних подій;
- не повинні бути обмеженні у використанні;
- повинні бути надані для реалізації або використання в період операційного циклу або 12 місяців з дати балансу.

У випадку невиконання однієї з вимог об'єкт виключають із складу запасів і відносять до витрат або необоротних активів [30].

Основними завданнями обліку готової продукції і її реалізації є [30]:

- систематичний контроль за випуском готової продукції, станом її запасів і

збереженням на складах, обсягом виконаних робіт та послуг;

- вчасне та правильне документування оформлення документами відвантаженої і відпущеної продукції (робіт, послуг);

- контроль за виконанням плану договорів поставок за обсягом та асортиментом реалізованої продукції;

- своєчасне відображення операцій з відвантаження і реалізації продукції і розрахунків з покупцями.

П(С)БО 16 «Витрати» визначає два поняття собівартості готової продукції: собівартість реалізованої продукції та виробнича собівартість продукції [30]. Витрати на виробництво готової продукції включають прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати, а також постійні та змінні виробничі витрати [30].

Всі змінні витрати розподіляються на кожну одиницю виробництва на базі фактичного використання виробничої потужності згідно з методом стандартних витрат. Постійні виробничі витрати можуть бути як розподілені, так і нерозподілені [29].

Розподілені витрати є елементом первісної вартості запасів готової продукції та незавершеного виробництва і представляють собою оцінені витрати, які ґрунтуються на нормальній потужності та відносяться на кожну одиницю продукції незавершеного виробництва [29].

Нерозподілені виробничі витрати виникають лише тоді, коли продукції випущено менше нормальної потужності. В іншому випадку всі виробничі витрати відносяться до собівартості [29].

Управлінські витрати до складу собівартості готової продукції не включаються. Такі витрати акумулюються на рахунку 92 «Адміністративні витрати» та відображаються в тому періоді, в якому виникли [29].

Для правильного визначення фактичної виробничої собівартості готової продукції доцільно на кінець звітної періоду визначити залишки незавершеного виробництва, тобто незакінчену обробкою продукцію в процесі виробництва) [30].

Порядок формування первісної вартості готової продукції представлено на

рис. 1.2.

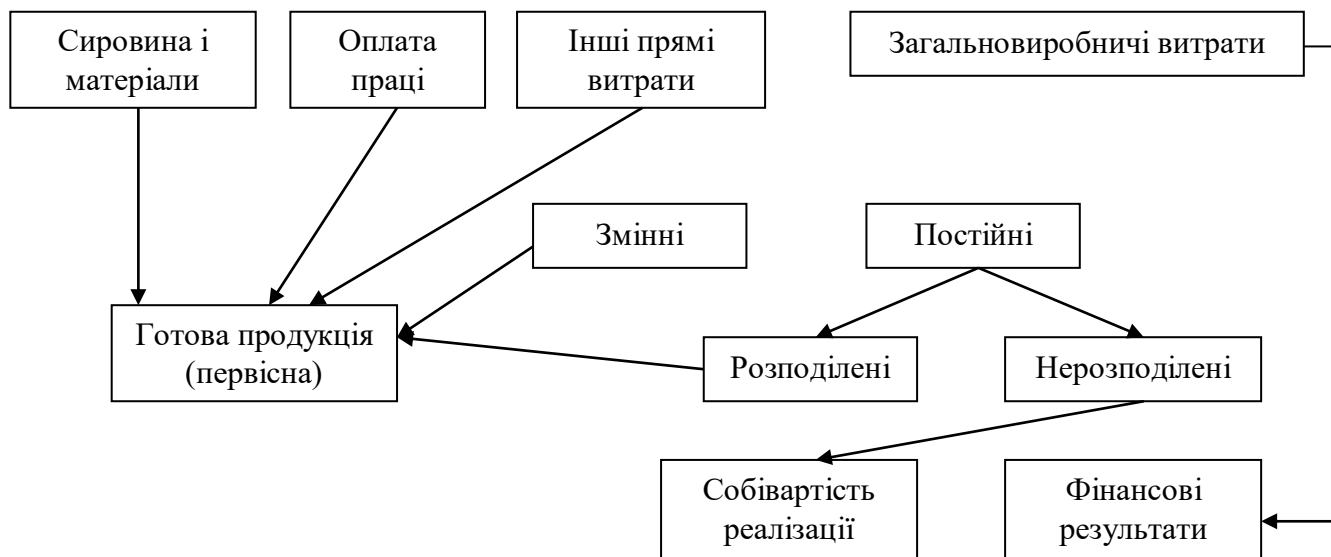

Рис. 1.2 – Порядок формування первісної вартості готової продукції [29]

Оцінка готової продукції при її продажі залежить від облікової політики підприємства, в частині оцінки запасів при їх вибутті. При цьому можуть застосовуватися методи, передбачені П(С)БО 9 «Запаси» [30].

При журнально-ордерній формі бухгалтерського обліку суму фактичної собівартості готової продукції, яка розрахована у журналі-ордері № 10, записують у журнал-ордер № 10/1. За спрощеною формою облік наявності та руху готової продукції ведеться у Відомості обліку виробничих запасів та готової продукції). Тут за кожним видом готової продукції відображається: залишок на початок місяця, прийом, видаток та залишок на кінець місяця) [30].

Оскільки виробничу собівартість виготовленої продукції можна визначити тільки по закінченню місяця, виникає необхідність у застосуванні оцінки, яка дозволить протягом місяця своєчасно відображувати рух готової продукції. Після визначення виробничої собівартості розраховують і окремо відображають відхилення фактичної виробничої собівартості за звітний місяць від планової (нормативної) собівартості. Тому, в практиці бухгалтерського обліку історично склалося визначення оцінки готової продукції в поточному обліку та на звітну дату [36].

В поточному обліку продукція (роботи, послуги) групується за укрупненими

позиціями: вироби основного виробництва; товари широкого вжитку, вироблені з відходів; запасні частини; виконані роботи та надані послуги [29].

Для обліку виготовленої продукції Планом рахунків передбачено два рахунки бухгалтерського обліку – 26 та 27. Ці рахунки активні, балансові, призначені для обліку господарських засобів [29].

Рахунок 26 «Готова продукція» використовується для узагальнення інформації про наявність та рух продукції, виготовленої підприємством. По дебету рахунку 26 відображається надходження готової продукції власного виробництва за первісною вартістю, по кредиту – списання готової продукції за сумою відхилень фактичної виробничої собівартості готової продукції від її вартості за обліковими цінами, що відноситься до реалізованої продукції, яка визначається у відсотках та обчислюється як відношення відхилень по залишку готової продукції на початок місяця та відхилень по продукції, яка здана на склад протягом місяця, до вартості продукції за обліковими цінами [29]. Аналітичний облік готової продукції ведеться за видами готової продукції.

Операції з обліку готової продукції відображаються в журналі-ордері № 10.

Рахунок 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва» призначений для обліку та узагальнення інформації про наявність та рух сільськогосподарської продукції. По дебету рахунку 27 відображається надходження сільськогосподарської продукції, по кредиту – вибуття сільськогосподарської продукції внаслідок продажу, безоплатної передачі тощо. На цьому рахунку обліковують продукцію, одержану від власних рослинницьких, тваринницьких та промислових підрозділів підприємства, яка призначена для продажу на сторону та для іншого невиробничого споживання (видачі й продажу працівникам, передачі в невиробничу сферу, наприклад, в дитячі садки, їдальні тощо); продукцію, яка призначена для споживання в тваринницьких підрозділах як корми або для виробництва кормів у кормоцехах; продукцію, яка вирощена для годівлі худоби, наприклад зелену масу, корм, плоди тощо, а також побічну продукцію та відходи, одержані при доведенні товарної продукції та насіння до належних кондицій; насіння та посадкового матеріалу, включаючи саджанці, призначені для закладання та ремонту власних насаджень [29; 33,с.120].

Аналітичний облік продукції сільськогосподарського виробництва ведеться за видами продукції.

Готова продукція може надходити на підприємство в результаті [29]:

- роботи підрозділів основного і допоміжного виробництв, які виробляють готову продукцію;
- взаємодії із підприємствами – постачальниками при закупівлі товарів з метою їх подальшого перепродажу;
- оприбуткування лишків готової продукції і товарів за наслідками проведених інвентаризацій тощо.

Готова продукція зменшується за своїми обсягами, внаслідок [29]:

- переведення їх із однієї облікової групи до іншої та списання їх на витрати виробництва у якості виробничих запасів;
- в результаті реалізації як юридичним так і фізичним особам;
- за результатами проведених інвентаризацій і виявлених недостач готової продукції і товарів тощо.

У поточному обліку готову продукцію оцінюють за обліковими цінами (середньорічною плановою собівартістю, договірними або оптовими цінами або за фактичною виробничою собівартістю). Оцінка продукції за обліковими цінами дає змогу вести постійний поточний облік незалежно від калькуляції фактичної собівартості. Для обліку готової продукції доцільне застосування облікових цін (планової собівартості) на великих виробничих підприємствах, які здійснюють масовий випуск продукції широкого асортименту. При цьому готову продукцію оцінюють за середньорічною плановою собівартістю, а відхилення планової собівартості від фактичної обліковують окремо. На кінець місяця ці відхилення розподіляють між залишками нереалізованої продукції і реалізованими виробами. Якщо облік готової продукції ведеться за договірними або оптовими цінами, то необхідно вести відокремлений облік відхилень фактичної виробничої собівартості від їх вартості в договірних чи оптових цінах підприємства [36].

На малих підприємствах визначення фактичної собівартості виготовленої продукції здійснюється в кінці місяця (після відображення всіх прямих витрат,

розподілу непрямих витрат та складання звітної калькуляції), тому оприбуткування та списання готової продукції відображається за обліковими цінами. Згідно з П(С)БО 16 «Витрати» фактична виробнича собівартість готової продукції включає фактично понесені прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати, змінні та постійні розподілені загальновиробничі витрати [36; 38].

Таким чином, оцінка готової продукції у звітному періоді може здійснюватися за фактичною собівартістю і за обліковими цінами. По закінченню місяця обов'язковою умовою є розрахунок фактичної собівартості (визначається за даними аналітичного обліку витрат на виробництво) та відображення відхилень її від облікових цін. В зв'язку з необхідністю обліку відхилення готової продукції між обліковою ціною та оцінкою за фактичною собівартістю доцільно ввести окремі субрахунки рахунку 26 «Готова продукція». Для цього доцільно відкрити рахунки другого порядку: 26/1 «Готова продукція за обліковими цінами», та 26/2 «Відхилення фактичної собівартості від облікових цін», які сприятимуть автоматизації накопичення даних аналітичного обліку, та спрощенню записів при визначенні фінансового результату [36]. Облік відхилень в такому випадку доцільно здійснювати [36]:

- прямим записом – у випадку перевищення фактичної виробничої собівартості над вартістю продукції, відображеної за обліковими цінами;

- методом «сторно» – у випадку перевищення вартості за обліковими цінами над фактичною виробничою собівартістю. Готова продукція, як об'єкт бухгалтерського обліку має два види оцінки: продажну вартість та виробничу собівартість. Тому, при відображенні продажу готової продукції в бухгалтерському обліку зазначаються дві оцінки [36]:

- оцінка, що прийнята підприємством згідно з обліковою політикою – первісна вартість (по дебету рахунку 901 «Собівартість реалізації готової продукції»);

- оцінка, що визначається за домовленістю сторін (по кредиту рахунку 701 «Дохід від реалізації готової продукції»).

Для удосконалення обліку готової продукції на підприємствах промисловості Т.С. Яровенко, А.І. Чернова наголошують на доцільності його ведення за видами

продукції: основна, супутня, побічна. На їх думку, для цього слід використовувати субрахунки [36]:

- 261 «Основна продукція»;
- 262 «Супутня продукція»;
- 263 «Побічна продукція».

При оприбуткуванні випущеної з виробництва готової продукції в бухгалтерському обліку роблять запис [36]:

Дт 26 «Готова продукція» Кт 23 «Виробництво».

Якщо підприємство виробляє напівфабрикати власного виробництва, призначені для реалізації (тобто, побічну продукцію), кореспонденція рахунків буде [36]:

Дт 263 «Побічна продукція» Кт 25 «Напівфабрикати».

Якщо готова продукція даного виробництва повністю використовується на самому підприємстві, то вона враховується на субрахунок 262 «Супутня продукція» або інших субрахунках залежно від призначення [36]:

Дт 20 «Виробничі запаси» Кт 26 «Готова продукція».

Якщо готова продукція даного виробництва повністю використовується на підприємстві, то вона може враховуватися на субрахунок 262 «Супутня продукція» або інших залежно від призначення [36]:

Дт 20 «Виробничі запаси» Кт 262 «Супутня продукція» [40].

Поділяючи думку зазначених вище науковців вважаємо, що застосування системи субрахунків за видами сприятиме підвищенню аналітичності інформації та можливості проведення аналізу співвідношення видів продукції для розробки бізнес-проектів [36].

Випуск продукції з виробництва та передача її на склад оформлюється наступними документами: накладними, відомостями, приймально-здавальними документами, актами приймання [29].

В перелічених документах обов'язково зазначаються: дата, шифр цеху і складу, найменування продукції, номенклатурний номер, одиниці виміру, кількість, ціна за одиницю. Вони виписуються в двох примірниках, один з яких призначений

для здавальника, а інший залишається на складі. Кількість виробів, що оприбутковуються на склад, їх вага та обсяг вимірюються, підраховуються і, при необхідності, зважуються [29].

Для обліку випуску готових виробів з виробництва бухгалтерія складає відомість випуску готової продукції, зданої на склади підприємства, в натуральному і вартісному вираженні. Дані цієї відомості використовують для контролю за виконанням завдання по обсягу виробництва і для бухгалтерських записів на рахунках синтетичного обліку [23]. Накопичувальні відомості випуску готової продукції (в натуральному і вартісному вираженні) і накопичувальні відомості відвантаженої продукції заповнюються на підставі первинних документів протягом місяця [29].

Ціна проставляється на підставі номенклатури-цінника, наявність якого є однією з важливих умов організації обліку готової продукції. В ньому вказується вид кожного виробу, його відмінні ознаки (модель, артикул, марка, фасон тощо), привласнений йому код, сукупний номенклатурний номер, що закріплюється на весь час виробництва і збуту продукції на даному підприємстві, та облікові ціни [29].

Відпуск (відвантаження) продукції покупцю оформлюється наступними документами: видатковими накладними, приймально-здавальними актами із зазначенням номера накладної і дати оформлення, номера і дати договору з замовником, назви та реквізитів замовника, одиниць виміру, кількості, оптової ціни і вартості [29; 23].

Надходження і вибуття із складу готової продукції і товарів знаходить своє відображення у «Картках складського обліку матеріалів». За результатами змін, які відбулися із готовою продукцією на складі на протязі місяця, до бухгалтерії підприємства подається «Звіт про рух матеріальних цінностей», за даними якого бухгалтером вносяться відповідні зміни до «Оборотної відомості по товарно-матеріальних рахунках» [29; 17]. Узагальнена інформація за операціями, пов'язаними з рухом готової продукції на підставі звітів виробничих підрозділів та звітів про рух матеріальних цінностей зі складу, знаходить своє відображення при журнальноордерній формі обліку у журналах-ордерах № 3, № 5, № 6, а за умов

використання спрощеної форми бухгалтерського обліку – у відомостях В-2, В3, В-6, В-7 [29; 12].

Кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку, що відображають надходження на підприємство готової продукції представлена у таблиці 1.4.

Таблиця 1.4 - Кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку по надходженню на підприємство готової продукції [29]

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Оприбутковано із основного виробництва на склад готову продукцію	26 «Готова продукція» 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва»	23 «Виробництво»
2	Переведено готову продукцію із однієї номенклатурної групи до іншої, внаслідок помилкового зарахування у минулому	26 «Готова продукція» 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва»	26 «Готова продукція» 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва»
3	Відображено суму дооцінки готової продукції	26 «Готова продукція» 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва»	423 «Дооцінка активів»
4	Одержані пені, штрафи, неустойки від інших підприємств у вигляді готової продукції	26 «Готова продукція»	715 «Одержані штрафи, пені, неустойки»
5	Оприбутковано лишки готової продукції, які були виявлені в результаті інвентаризації	26 «Готова продукція» 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва»	719 «Інші доходи від операційної діяльності»

Готова продукція обліковується на підприємствах за місцями її зберігання та окремими видами у встановлених одиницях виміру [29]:

- натуральних (характеризують кількість, обсяг та вагу продукції відповідно до їх фізичних властивостей, використовують для кількісного обліку готових виробів);

- умовно-натуральних (показники, необхідні для одержання узагальнених показників з обліку однорідної продукції).

Для узагальнення інформації про собівартість реалізованої готової продукції, товарів, виконаних робіт, наданих послуг призначено рахунок 90 «Собівартість реалізації» [29].

За дебетом рахунку 90 «Собівартість реалізації» відображається виробнича

собівартість реалізованої готової продукції, робіт, послуг; фактична собівартість реалізованих товарів (без торгових націнок), за кредитом – списання в порядку закриття дебетових оборотів на рахунок 79 «Фінансові результати» [29; 12].

Адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати не включаються до складу виробничої собівартості готової та реалізованої продукції, а тому інформація про такі витрати узагальнюється на рахунках обліку витрат звітного періоду – 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут», 94 «Інші витрати операційної діяльності» [29].

Рахунок 90 "Собівартість реалізації" має наступні субрахунки [29]:

- 901 «Собівартість реалізованої готової продукції»;
- 902 «Собівартість реалізованих товарів»;
- 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг».

На субрахунку 901 «Собівартість реалізованої готової продукції» ведеться облік виробничої собівартості реалізованої готової продукції [29].

На субрахунку 902 «Собівартість реалізованих товарів» відображається собівартість реалізованих товарів, яка визначається Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» [29].

На субрахунку 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг» ведеться облік собівартості реалізованих за звітний період робіт і послуг [29].

Слід зазначити, за дебетом субрахунку 902 «Собівартість реалізованих товарів» вказується не лише собівартість реалізованих товарів, а також і сума транспортно-заготівельних витрат, пов'язаних із їх закупівлею, яка підлягає списанню за результатами обсягів реалізації у конкретному місяці [29].

Рахунок 90 «Собівартість реалізації» кореспондує за дебетом з кредитом рахунків: 21 «Тварини на вирощуванні та відгодівлі», 79 «Фінансові результати», 23 «Виробництво», 26 «Готова продукція», 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва», 28 «Товари», 91 «Загальновиробничі витрати» [29].

Кореспонденцію рахунків бухгалтерського обліку з продажу та іншого вибуття готової продукції представлено у таблиці 1.5.

Таблиця 1.5 - Кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку з продажу та іншого вибуття готової продукції [29]

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
Облік реалізації готової продукції			
1	Списано балансову вартість готової продукції, що реалізується	901 «Собівартість реалізованої готової продукції»	26 «Готова продукція» 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва»
2	Списано собівартість реалізованої готової продукції на фінансові результати	791 «Результат основної діяльності»	90 «Собівартість реалізації»
3	Нараховано покупцям заборгованість по оплаті за відвантаженою готову продукцію	36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»	70 «Доходи від реалізації»
4	Внесено покупцям належні до оплати суми у касу або на розрахунковий рахунок продавця в банку	30 «Готівка» 31 «Рахунки в банках»	36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»
5	Відображено суму податкового зобов'язання, яке виникло за результатами проведеної реалізації (за умови, що продавець є платником ПДВ)	70 «Доходи від реалізації»	64 «Розрахунки за податками й платежами»
6	Віднесено суму доходу від реалізації за вирахуванням ПДВ на фінансові результати	70 «Доходи від реалізації»	791 «Результат основної діяльності»
7	Відображено отримання прибутку за результатами реалізації готової продукції	79 «Фінансові результати»	44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»
	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
8	Відображено отримання збитку за результатами реалізації готової продукції	44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»	79 «Фінансові результати»
Інше вибуття готової продукції і товарів			
9	Списано на витрати виробництва готову продукцію і товари	23 «Виробництво»	26 «Готова продукція» 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва»
10	Відображено суму уцінки готової продукції	946 «Втрати від знецінення запасів»	26 «Готова продукція» 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва»

Таким чином, однією із складових раціональної організації бухгалтерського обліку наявності та руху готової продукції є високий рівень використання облікової інформації для оцінювання кількісних та вартісних характеристик готової продукції. Для того, щоб удосконалити систему оцінки готової продукції, підприємства, перш за все, повинні організувати систему бухгалтерського обліку, так, щоб без додаткових вибірок формувати інформацію про собівартість продукції, що випускається підприємством. Тому застосування окремих субрахунків для обліку відхилень фактичної собівартості від облікових цін сприятиме підвищенню якості облікової інформації та дотримання принципу обачності в бухгалтерському обліку [5].

Отже, від форми і ступеня завершеності готової продукції залежить порядок її відображення в бухгалтерському обліку. Облік готової продукції повинен забезпечити контроль за виконанням завдань по випуску продукції згідно з договірним асортиментом на всіх стадіях її руху; зберігання готової продукції за обсягом, асортиментом та якістю; своєчасну випуску документів на відвантаження; використання фінансових і матеріальних ресурсів за допомогою складання планових і фактичних калькуляцій собівартості продукції) [24].

Висновки до першого розділу

Дослідження методологічних аспектів обліку обліку готової продукції підприємства та її реалізації, яке проведено в першому розділі даної кваліфікаційної роботи магістра, дозволило зробити наступні висновки:

1. Порядок виготовлення, утримання і вибуття готової продукції регламентує П(С)БО 9 "Запаси" [21], а міжнародним його аналогом є МСБО 2 «Запаси» [25], в кваліфікаційній роботі було досліджено порівняння між національним та міжнародним стандартом «Запаси».

Проведений аналіз показав, що П(С)БО 9 «Запаси» та МСБО 2 «Запаси» мають спільні та відмінні риси, що впливає на визначення складових собівартості готової продукції. Так, визначення поняття «Запаси», умови визнання запасів і

основні поняття, пов'язані з ними, а також рекомендації щодо використання методів оцінки запасів в обох стандартах є тотожними. Основними відмінностями між двома стандартами є склад запасів та склад витрат, що входять до собівартості отриманих запасів.

2. Аналіз наукових праць, дозволив виділити основні трактування сутності поняття «запаси» як економічної категорії різними науковцями та в нормативній літературі.

Проаналізувавши літературні джерела, можна сказати, що готова продукція - це результат закінченого виробничого процесу, що призначений для продажу, відповідає галузевим нормам і стандартам з врахуванням особливостей виробничого процесу різних галузей промисловості і всім вимогам діючого законодавства.

3. З метою кращого уявлення про призначення готової продукції в роботі була досліджена її класифікацію.

4. В роботі були вивчені порядок формування первісної вартості готової продукції; документальне оформлення надходження та реалізації готової продукції на підприємстві; типова кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку з руху готової продукції на підприємстві.

5. Методологічна основа обліку готової продукції є елементом фінансового управління підприємством. Вона дозволяє забезпечити точність та достовірність інформації про готову продукцію, а також контролювати її використання та збереження. Методологічна основа включає в себе правила та процедури обліку, методи оцінки, а також вимоги до документального оформлення та звітності. Вона допомагає забезпечити ефективне управління готовою продукцією та її реалізацією на підприємстві.

2. ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ

2.1 Мета, завдання та предметна область дослідження

Законами України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» [4] та «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [3] визначено, що і бухгалтерський облік, і аудит забезпечують надання користувачам фінансової звітності для прийняття відповідних рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, власний капітал, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства.

Виходячи з вимог чинного законодавства, метою аудиту готової продукції та її реалізації є висловлення аудитором думки про те, чи відповідає фінансова інформація щодо руху, залишків і реалізації готової продукції на підприємстві в усіх суттєвих аспектах нормативним документам, які регламентують порядок її підготовки і надання користувачам [3; 28].

Бухгалтерський облік забезпечує відображення господарських фактів, а аудит підтверджує їх достовірність, законність та повноту відображення. Розглядаючи завдання аудиту готової продукції, необхідно пам'ятати, що аудиторське дослідження виходить за межі бухгалтерського обліку.

Згідно із Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [3] поняття аудиту розглядається як перевірка публічної бухгалтерської звітності, обліку, первинних документів та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їх звітності, обліку, його повноти і відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам.

Окрім безпосереднього проведення аудиту на підприємстві, до аудиторської діяльності також відносяться і можливість надання супутніх аудиторських послуг підприємству і виконання інших пов'язаних з аудиторською діяльністю послуг, то до цілей аудиту реалізації готової продукції, окрім основної функції – незалежної перевірки, слід віднести вираження думки аудитора за результатами аналізу

ефективності та доцільності операцій з готовою продукцією, як незалежного експерта, а також за результатами перевірки дотримання нормативних актів, що визначають порядок виконання продажу готової продукції.

Основні завдання аудиту готової продукції представлено на рис. 2.1

Рис. 2.1 – Основні завдання аудиту готової продукції [25]

Окрім завдань, що представлені у табл. 2.1, для досягнення мети аудиту, а також задоволення потреб користувачів в отриманні повної, правдивої та неупередженої інформації щодо виробництва та реалізації готової продукції аудиторю слід виконати такі завдання, а саме перевірити та з'ясувати [25]:

- як здійснюється контроль використання готової продукції у виробництві;
- правильність формування зведеної інформації про витрати на виробництво;
- правильність та своєчасність документального відображення реалізації та передачі готової продукції з виробництва на склад та зі складу;
- правильність оформлення документів при зберіганні готової продукції на складі;
- правильність оформлення документів інвентаризації готової продукції;
- чи не має на підприємстві протизаконних дій, пов'язаних із рухом та

зберіганням готової продукції, суттєвих порушень і помилок у бухгалтерському обліку та звітності;

- відповідність якості продукції та перевірити відповідні документи;

- відображення виготовлення і реалізації готової продукції у податковому обліку;

- чи своєчасно та правильно здійснюється складання звітності в частині відображення операцій з готовою продукцією.

Порядок організації та проведення аналітичних процедур при аудиті фінансової звітності підприємств є важливим питанням для загального процесу як внутрішнього, так і зовнішнього аудиту.

Методи перевірки поділяють на дві групи, а саме методи фактичної перевірки та методи документальної перевірки [39].

Підставою для аудиторської перевірки є зовнішні та внутрішні нормативно-правові документи (табл. 2.1) [27].

Таблиця 2.1 – Зовнішні та внутрішні нормативно-правові документи*

Зовнішня нормативна база	Внутрішня нормативна база
закони	облікова політика підприємства
положення	методичні та інструктивні матеріали щодо організації обліку (з урахуванням специфіки підприємства)
методичні рекомендації щодо обліку, звітності, оподаткування та аудиту	

* складено на підставі [25]

Нормативною базою аудитор керується для визначення відповідності обліку і бухгалтерської звітності, проведення аналізу та складання аудиторського висновку. Вона підлягає аналізу і порівнянню аудитором за чинною методикою.

Нормативно-правове забезпечення аудиту готової продукції наведено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 - Нормативно-правове забезпечення аудиту готової продукції

№	Назва джерела	Характеристика джерела
1	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [4]	Закон визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання бухгалтерської звітності в Україні.
2	Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [3]	Визначає правові засади здійснення аудиторської діяльності в Україні
3	Податковий кодекс України [9]	Розширює методика формування собівартості виготовленої продукції, а саме додає до неї амортизацію виробничих основних засобів та нематеріальних активів, безпосередньо пов'язаних з виробництвом товарів, виконанням робіт, наданням послуг
4	Інструкція «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку» [10]	Визначає основні рахунки та субрахунки обліку готової продукції.
5	Методичні рекомендації про застосування регістрів бухгалтерського обліку [5]	Надає методичні рекомендації про застосування регістрів бухгалтерського обліку з обліку готової продукції.
6	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси». [13]	Методика обліку запасів(готової продукції) на підприємстві, розкриття інформації в фінансовій звітності. Вибуття запасів (готової продукції) за ідентифікованої собівартості відповідної одиниці; середньозваженої собівартості; собівартості перших за часом надходження (ФІФО); нормативних затрат; ціни продажу.
7	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід [6]	Доходом, не визнаються сума авансу та сума попередньої оплати продукції. Тому сума оплати за продукцію визнається доходом від реалізації після того, коли продукція отримана
8	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [7]	Визначає склад собівартість реалізованої продукції, яка була реалізована протягом звітного періоду, нерозподілених постійних загальновиробничих витрат та наднормативних виробничих витрат. До виробничої собівартості готової продукції включаються прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці, інші прямі витрати, змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати. Виробнича собівартість продукції зменшується на справедливу вартість супутньої продукції.
9	«Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань» [8]	Визначає порядок проведення інвентаризації готової продукції та оформлення її результатів.

Джерелами інформації аудиту готової продукції є [25]:

- наказ про облікову політику;
- звіт про фінансовий стан підприємства (баланс);
- звіт про фінансові результати;
- журнал №5;
- дані інвентаризації;
- первинні документи випуску готової продукції зі складу;
- банківські виписки руху коштів на поточному рахунку;
- касові звіти з прикладеними прибутково-видатковими документами в оплату рахунків;
- платіжні доручення на оплату відвантаженої продукції.

З використанням комп'ютерної техніки на багатьох підприємствах прийнято вести облік готової продукції без застосування узагальнюючих документів. Виняток становить формування оборотно-сальдової відомості за рахунком 26 «Готова продукція», оскільки цей документ характеризує інформацію щодо оборотів і залишків готової продукції [5; 16].

Рахунок 26 «Готова продукція» призначено для узагальнення інформації про наявність та рух готової продукції підприємства. За дебетом рахунку 26 «Готова продукція» аудитор перевіряє відображення надходжень готової продукції за фактичною виробничою собівартістю або за нормативною вартістю [10].

Процес аудиту готової продукції умовно можна поділити на три основні етапи: ознайомлення, основна частина і висновок (рис. 2.2).

Результатом аудиту є аудиторський висновок, який надає інформацію про фактичний стан руху готової продукції на підприємстві. Зміст цього документа залежить від конкретних обставин та результатів перевірки. В зв'язку з цим форма аудиторського висновку може бути довільною, але обов'язково в ньому мають бути такі розділи, як заголовок, вступ, масштаб перевірки, висновок аудитора стосовно питання, яке перевіряється, дата аудиторського висновку, адреса аудиторської фірми та підпис під аудиторським висновком [25].

Ознайомчий
етап

Основний
етап

Заключний
етап

аудитор вивчає всі надані бухгалтерські документи записи, що встановлює відповідність даних у відомостях з даними бухгалтерського балансу. Крім цього, аудитор має переконатися в тому, що інформація про суми реалізації відображена у звіті про прибутки (збитки) в повному обсязі. Також, на цьому етапі проводяться аналітичні процедури і перевіряється, наскільки правильно в обліковій політиці підприємства вказано спосіб оцінювання готової продукції	аудитору слід впевнитися в правильності складання і відображення всіх бухгалтерських записів та дотриманні порядку здійснення всіх операцій. При наявності відхилень перевіряється, наскільки правильно розподілені суми цих відхилень між проданою готовою продукцією та її залишками на складі	аудитор формує пакет документів, який включає аудиторський висновок та рекомендації аудитора. Всі ці документи передаються керівнику підприємства разом із перевіреною документацією
---	--	--

Рис. 2.2 – Етапи аудиту готової продукції [25]

Аудиторський висновок підписується директором аудиторської фірми або уповноваженою на це особою, яка має відповідну серію сертифіката аудитора України на вид проведеного аудиту [25].

2.2 Методика аудиту готової продукції та її реалізації

Під час аудиту готової продукції використовують інформацію за операціями пов'язаними з рухом готової продукції на підставі звітів виробничих підрозділів та звітів про рух готової продукції зі складу при журнальній формі обліку в III розділі журналу № 5, а за умов використання спрощеної форми бухгалтерського обліку – у відомостях В-2, В-3, В-6, В-7 [25].

При перевірці балансу щодо готової продукції увага аудитора зосереджується на другому розділі активу на рядку «Готова продукція». Витрати на виробництво готової продукції відображаються у формі 2 «Звіт про фінансові результати» у рядку «Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)» [25; 3].

Слід приділити особливу увагу побудові обліку реалізації готової продукції,

яка має містити повноту та своєчасність відображення інформації про реалізацію в системі обліку [25; 32]. Аудитор перевіряє, а за необхідності і самостійно здійснює розрахунок фактичної собівартості продукції та реалізованої продукції. Якщо фактична собівартість виявиться меншою від умовної вартості, то такий запис сторнується [25; 16].

Аудитором перевіряється, чи всі суми включені до відомості і особливу увагу слід звернути на відображення сум відхилень, яка виникає між фактичною собівартістю готової продукції та її вартістю за обліковими цінами [25; 32]. Якщо має місце невідповідність, аудитор з'ясовує її причини [25].

Правильність записів на рахунках постачальників перевіряється за накладними та за платіжними документами відпуску продукції [8]. Під час перевірки рахунків з'ясовується, чи має місце завищення або заниження цін або сум торговельних націнок на готову продукцію [25].

Перевіряючи розрахунки з готовою продукцією за бартерними операціями, аудитор з'ясовує, чи вся сума включена до обсягу реалізації, правильність нарахування ПДВ, а також в яких цінах здійснено бартерний обмін [9]. Після чого аудитор аналізує правильність визначення та відображення суми ПДВ. Ретельно аналізуються операції зі списання готової продукції, щодо їх правомірності та відображення результатів на рахунках бухгалтерського обліку, також перевіряється правомірність списання нерозподілених постійних та наднормативних виробничих витрат на собівартість готової продукції [13; 25].

Аудитор аналізує правильність визначення результатів від реалізації готової продукції за кожним номенклатурним номером, а також правильність відображення їх у регістрах бухгалтерського обліку та у річній і квартальній звітності: форма № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» і форма № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» [25].

Результат проведеної на підприємстві аудиторської перевірки оформлюється у вигляді аудиторського висновку.

Висновок аудитора може бути: позитивним, умовнопозитивним, негативним або відмова від надання висновку про фінансову звітність підприємства [25; 39].

У двох останніх випадках в аудиторському висновку коротко аргументуються причини у зв'язку з якими аудитор надає негативний висновок. За необхідності докладнішого опису цих причин аудиторський висновок може містити посилання на інформацію, що наводиться в додатку до висновку [25].

Основні підходи щодо вибору аудиторського висновку можна подати у вигляді рис. 2.3 [25].

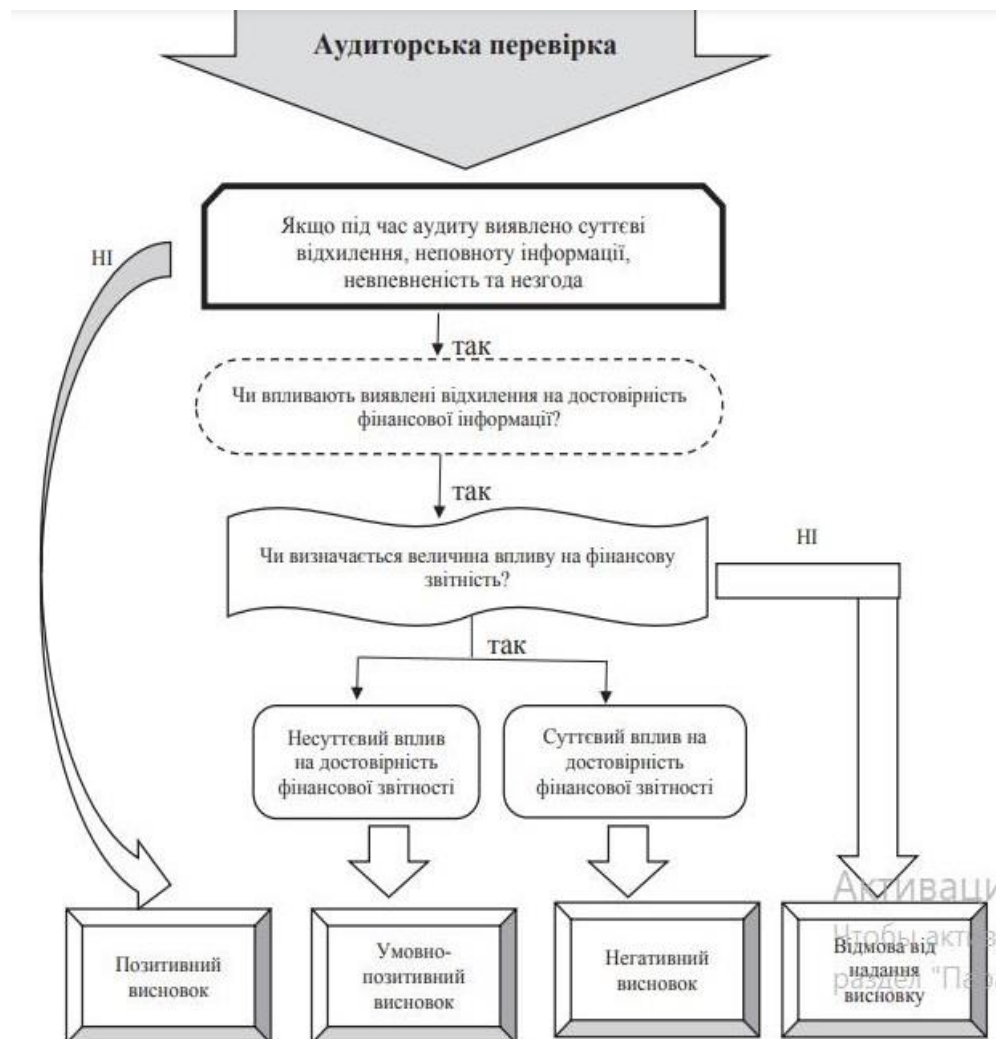

Рис. 2.3 – Схема визначення аудиторського висновку [25]

Зазвичай в обліковій політиці, щодо готової продукції підприємства можливе допускання наступних помилок, які з'ясовує аудитор, а саме [25]:

- оцінка готової продукції не відповідає методу оцінки, який вказаний в обліковій політиці підприємства;

- оцінка відвантаженої продукції не відповідає методу оцінки, відображеною в обліковій політиці підприємства;

- неправильно розраховано та відображено відхилення фактичної виробничої собівартості готової продукції від вартості за обліковими цінами (при обліку готової продукції за обліковими цінами);

- відображення в обліку готової продукції, виробленої з давальницької сировини, як власної;

- неповне відображення в обліку випущеної продукції;

- несвоєчасне відображення в обліку відвантаженої і реалізованої продукції;

- відсутність налагодженого аналітичного обліку готової продукції за місяцями зберігання та окремими видами готової продукції;

- відсутність інвентаризацій готової продукції;

- неправильне відображення в обліку морально застарілою, зіпсованої при зберіганні готової продукції;

- невірне визначення торговельної діяльності іноземних замовників, щодо виготовлення продукції з давальницької сировини;

- невірне віднесення в бухгалтерському обліку різних товарно-матеріальних цінностей до складу готової продукції.

У програмі аудитор оцінює ступінь ризику внутрішнього контролю та свій особистий ризик не виявлення суттєвих помилок звітності, які виникають під час проведення аудиторських процедур, визначає термін проведення аудиторських тестів, координує роботу всіх можливих помічників, залучених з числа співробітників підприємства, визначає присутність інших виконавців аудиту, якщо такі беруть участь у роботі [25].

До складання Програми аудиту готової продукції аудитор спочатку формує Загальний план аудиту готової продукції [25].

Загальними принципами та основними направляючими аудиту готової продукції є [25]:

– зниження ризику неякісної продукції;

– обґрунтованість запланованих обсягів готової продукції;

- виконання об'єму заказів (договірних обов'язків) на продукцію;
- дотримання якості готової продукції;
- своєчасність поставки готової продукції;
- контроль за своєчасною оплатою за готову продукцію.

При узагальненні результатів аудиторської перевірки по реалізації готової продукції у річній звітності виникнуть такі коригування [25]:

- у ф. № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» коригування суми по рядках: «Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги», «Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)»;

- у ф. № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» коригування суми по рядках: «Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)», «Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)»;

- у ф. № 3 «Звіт про рух грошових коштів (прямим методом)» коригування суми по рядку «Надходження від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) від операційної діяльності» [25; 11].

Висновки до другого розділу

Бухгалтерський облік забезпечує відображення господарських фактів, а аудит підтверджує їх достовірність, законність та повноту відображення.

Згідно із Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [3] поняття аудиту розглядається як перевірка публічної бухгалтерської звітності, обліку, первинних документів та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їх звітності, обліку, його повноти і відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам.

У другому розділі кваліфікаційної роботи визначені сутність, завдання й мета аудиту готової продукції. Виходячи з вимог чинного законодавства, метою аудиту готової продукції та її реалізації є висловлення аудитором думки про те, чи відповідає фінансова інформація щодо руху, залишків і реалізації готової продукції на

підприємстві в усіх суттєвих аспектах нормативним документам, які регламентують порядок її підготовки і надання користувачам [3; 28]. Розглянуто концептуальні основи аудиту готової продукції, представлені основні завдання аудиту готової продукції, нормативно-правове забезпечення аудиту готової продукції, етапи аудиту готової продукції. Зазначено, що для підвищення якості та детальності аудиторської перевірки аудиторю необхідно складати, як можна більш детальний план аудиторської перевірки. На основі плану наступним етапом буде складання програми аудиторської перевірки.

Аудит готової продукції включає перевірку своєчасності і якості обліку виробництва, випуску та реалізації готової продукції не тільки за звітній період, але і за коротші проміжки часу, контроль за цілісністю і своєчасним її відвантаженням покупцям [25].

Практичні дослідження свідчать, що для обліку готової продукції доцільним є використання уніфікованих форм документації. Крім того, необхідною умовою є [25]:

- створення графіків документообігу з обліку продукції і доведення до виконавців їх функцій при створенні і перевірці первинних документів;
- видача розпорядчої документації особам, що відповідають за здійснення тієї або іншої господарської операції і мають право підпису первинних документів;
- контроль із боку працівників бухгалтерії правильності оформлення первинної документації з обліку готової продукції.

Таким чином, це призведе до значного підвищення результативності та фінансово-економічної діяльності підприємств, а також дозволить налагодити більш дієвий і менш трудомісткий облік, контроль наявності, руху і використання готової продукції, а також досягти економії на підприємстві [25].

3. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ АНАЛІЗУ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ В ТОВ «ДРУЖБА СВК»

3.1 Техніко-економічна характеристика підприємства

Об'єктом дослідження є ТОВ «Дружба СВК», що знаходиться за адресою с. Зоря, Саратського району, Одеської області.

У 1947 році на території села Зоря, розташованого у Саратському районі Одеської області, було створено три колективних господарства: колгосп ім. Ф. Енгельса, колгосп ім. К. Маркса, колгосп «Іскра».

Основними видами діяльності колгоспів були рослинництво та тваринництво. Переважно, займалися вирощуванням великої рогатої худоби, вівець, свиней, птиць велику рогату худобу, вівці, свиней та птицю. Ведуче місце у рослинництві займало вирощування зернових культур.

У 1956 році відбулося об'єднання трьох колгоспів в один – колгосп «Зоря». У 1959 році, керівництвом було прийнято рішення про об'єднання колгоспу «Зоря» з господарством Сусіднього села Михайлівні колгоспом «Дружба». Але цей союз, проіснувавши приблизно рік, розпався.

Таким чином, на території села Зоря було сформовано колективне господарство «Дружба». У розпорядженні господарства були обширі та просторі земельні ділянки. В цей період у господарстві склався зерно-тваринницький напрямок діяльності. Рослинництво приносило врожай зернових культур, кормів, а також овочів. Ще поширилось садівництво та виноградарство. Основною метою тваринництва було виробництво молока та м'яса.

У 1991 році, після проголошення незалежності України, колгосп був реорганізований. Майно господарства та земельні ділянки були розділені на частки – паї між членами колективу колгоспу. Таким чином було створено колективне сільськогосподарське підприємство «Дружба» (скорочено КСП «Дружба»).

Починаючи з цього часу підприємство стало активно розвиватися. У продовж дев'яти років, з 1991 по 2000 роки, було розроблено та впроваджено у життя ряд заходів з будівництва власного переробного комплексу, у який увійшли: млин,

крупорушка, маслоробка, пекарня, макаронний цех, молочний цех, ковбасний цех, соко-консервний цех.

Усі ці переробні цехи були побудовані з метою переробки власної сільськогосподарської продукції, і всі вони працюють по сьогоднішній день.

У 2000 році підприємство було знов реорганізовано у сільськогосподарський виробничий кооператив – ТОВ «Дружба СВК». Всі члени Кооперативу отримали у власність земельні ділянки у розмірі своїх паїв, які вони надали у користування Кооперативу на основі договору оренди. Кооператив є колективним підприємством – тому йому притаманні деякі особливості управління. Вищим органом управління ТОВ «Дружба СВК» є Загальні збори членів Кооперативу. Виконавчий орган – Правління Кооперативу на чолі з Головою Кооперативу. Контролюючий орган – Ревізійна комісія. Правління Кооперативу створюється для керівництва поточною господарською діяльністю, а також для виконання рішень Загальним зборів членів Кооперативу.

Крім того, що вироблена продукція використовується самим Кооперативом, з усіх ділянок частина продукції реалізується. Покупцями, а точніше – споживачами цієї продукції є населення села Зоря та навколо розташованих населених пунктів. Продукція реалізується напряму, тобто безпосередньо з самих бригад, а також через мережу магазинів. На балансі Кооперативу знаходяться чотири продовольчих магазини, кафе «Камчія», бар «Камчія». Більша частина продукції – це зернові та масляні культури, м'ясо та м'ясні вироби – реалізуються приватним підприємцям, які приїжджають з усієї України. Частіше з Одеси, Білгород-Дністровського та інших населених пунктів Одеської області, а також Київської, Харківської, Полтавської та багатьох інших областей.

Нами були розраховані основні фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «Дружба СВК» за 2020-2021 роки, що представлено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Основні фінансово-економічні показники діяльності
ТОВ «Дружба СВК»*

Показники	2020 рік	2021 рік	Відхилення	
			абс.	%
1. Обсяг продукції в натуральному виразі, т	1716	1191	-525	-30,5
2. Обсяг продукції в оптових цінах без ПДВ та акцизного збору, тис.грн				
- у діючих оптових цінах	33299,8	32060,2	-1239,6	-3,7
- у порівнянних оптових цінах	44041,1	32060,2	-11980,9	-27,2
3. Помірна оптова ціна за 1 т продукції, грн	19405,5	26918,7	7513,2	38,7
4. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	93190	143652	50462	54,1
5. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	105161	85984	-19177	-18,2
6. Адміністративні витрати, тис. грн.	4152	4675	523	12,6
7. Витрати на збут, тис. грн.	859	3824	2965	в 3,4 р
8. Валовий прибуток, тис. грн.	-11971	57668	69639	в 5,8 р.
9. Повна собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	110172	112235	2063	1,9
10. Витрати на 1 гривню реалізованої продукції, коп.	112,85	59,9	-52,95	-46,9
11. Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн. в тому числі:	-17103	47158	64261	в 3,8 р.
- від основної операційної діяльності	16982	49169	66151	в 3,9 р.
- від іншої операційної діяльності	-587	-1938	-1351	в 2,3 р.
- від фінансової діяльності	485	3	-482	-99,4
- від іншої діяльності	-19	-76	-57	в 3 р.
12. Чистий прибуток, тис. грн.	-17103	47158	64261	в 3,8 р.
13. Матеріальні витрати, тис. грн.	91092	110137	19045	20,9
14. Матеріаловіддача, грн.	0,366	0,291	-0,075	-20,5
15. Матеріаломісткість продукції, грн.	2,73	3,44	0,71	26
16. Середня облікова кількість штатних працівників облікового складу, осіб.	122	126	4	3,3
17. Продуктивність праці одного штатного працівника облікового складу, грн.	360992,6	254446	-106546,6	-29,5
18. Фонд оплати праці штатних працівників облікового складу, тис. грн.	11403	15009	3606	31,6
19. Середня річна заробітна плата одного штатного працівника облікового складу, грн.	93467,2	119119	25651,8	27,4
20. Середня річна вартість основних засобів за основним видом діяльності, тис. грн.	119714	124240	4526	3,8

Продовження табл. 3.1

Показники	2020 рік	2021 рік	Відхилення	
			абс.	%
21. Фондовіддача, грн.	0,368	0,258	-0,11	-29,9
22. Фондорентабельність, %	-14,3	38,0	53,8	х
23. Середня річна вартість оборотних коштів, тиг. грн	127780,5	133699,5	5919	4,6
24. Рентабельність продукції, %	-12,8	40,1	52,9	х
25. Рентабельність виробництва, %	-6,9	18,3	25,2	х

* розраховано на підставі фінансової та статистичної звітності підприємства та джерела [27]

Аналіз таблиці 3.1 дозволяє сформулювати наступні висновки стосовно фінансово-економічних показників діяльності ТОВ «Дружба СВК» за 2020-2021 роки:

– в 2021 році в порівнянні з 2020 роком збільшився чистий дохід від реалізації продукції на 50462 тис.грн або на 54,1 %;

– собівартість реалізованої продукції в 2021 р. в порівнянні з 2020 р. зменшилась на 19177,0 тис. грн. або 18,2 %, адміністративні витрати і витрати на збут збільшились на 523,0 тис. грн. та 2965,0 тис. грн. відповідно. Спостерігається зменшення витрат на 1 грн. реалізованої продукції на 46,9%;

– у 2021 році в порівнянні з 2020 роком фінансовий результат до оподаткування збільшився в 3,8 рази або на 64261,0 тис. грн., це відбулося за рахунок збільшення прибутку від основної операційної діяльності та іншої діяльності. В одночас відбулось збільшення збитку від іншої операційної діяльності та фінансової діяльності, що є негативною тенденцією;

- за період, що аналізується, спостерігається збільшення рентабельності продукції – на 52,9% пунктів, а рентабельність виробництва – на 25,2% пунктів, у 2021 році в порівнянні з 2020 роком, що є позитивною тенденцією результативності основної операційної діяльності підприємства;

– спостерігається погіршення використання ресурсів підприємства у 2021 році в порівнянні з 2020 роком, а саме: фондівіддача зменшилась на 29,9%; також погіршилось використання ресурсів підприємства: спостерігається зменшення матеріаловіддачі на 20,5%, зменшення продуктивності праці одного штатного

працівника облікового складу на 29,5%, що негативно характеризує використання трудових, матеріальних ресурсів підприємства та показує негативну тенденцію, що відбувається на підприємстві.

Таким чином, аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ТОВ «Дружба СВК» у 2021 році в порівнянні з 2020 роком свідчить про досить стійку позитивну тенденцію у зміні більшості показників, але також можна простежити певні ризики, з якими зустрілося підприємство.

3.2 Організація економічного аналізу готової продукції та її реалізації на підприємстві

Комплексне вивчення стану і розвитку виробничо-господарської діяльності будь-якого підприємства, у тому числі діяльності ТОВ «СВК Дружба», виявлення внутрішньогосподарських резервів і підвищення ефективності виробництва - основне завдання проведення економічної діагностики діяльності підприємства.

При його виконанні використовуються:

- матеріали обліку оперативної, статистичної і бухгалтерської звітності;
- нормативна і планова інформація, технічна інформація;
- визначається вплив на ефективність виробничої діяльності техніки і технології, організації виробництва і праці, планування і керування, фінансування, кредитно-грошових відносин.

Якість аналізу забезпечується застосовуваними методами і прийомами, повнотою і вірогідністю інформації, кваліфікацією виконавця. Так, початковим етапом проведення діагностики в ТОВ «СВК Дружба», є аналіз виробництва готової продукції, а наступним етапом – аналіз збуту продукції.

Під час їх проведення, здійснюється оцінка виконання плану та динаміки виробництва, оптимальності і напруженості плану, виявляються фактори, що впливають на обсяг виробництва, проводиться пошук невикористаних внутрішніх резервів підприємства.

Аналіз джерел [20], відокремлює наступні особливості в системі проведення аналітичного забезпечення:

- оперативну спрямованість аналізу;
- встановлення ефективності поточних процедур аналізу (ретроспективний аналіз);
- перспективний характер аналітичної роботи.

Такий поділ допомагає краще реалізувати головну мету наскрізної підсистеми внутрішньогосподарського аналізу, яка полягає у виявленні можливостей більш раціонального використання виробничих ресурсів, зниження витрат на виробництво і реалізацію, забезпечення прибутку, що в кінцевому результаті підвищить ефективність виробничої діяльності підприємств галузі в цілому [20].

Ми згодні з дослідженнями науковців [20], що основним недоліком сучасної методики економічного аналізу є його недостатня оперативність, яка не дозволяє керівникам вчасно оцінити досягнуті результати, розрахувати ефективність діяльності окремих структурних підрозділів, оперативно використовувати одержану інформацію в управлінських цілях, хоч власне ці завдання формують мету внутрішнього аналізу [20].

В ТОВ «Дружба СВК» основний економічний аналіз стосовно виробництва і реалізації готової продукції, що проводиться – це оперативний. Дані оперативного аналізу обробляються і передаються для аналізу керівництву підприємства для прийняття ефективних та швидких управлінських рішень.

Оперативний економічний аналіз, що проводиться на підприємстві досить ефективен, так як він проводиться після здійснення виробничих процесів, в оптимально доступних проміжках часу, що забезпечує вплив керівництва на ефективне функціонування конкретного виробництва або до здійснення виробничих процесів, коли його результати використані для оперативного короткотермінового прогнозування, передбачення короткотермінових змін виробничих процесів та їхніх економічних наслідків з метою формування найбільш оптимальних варіантів змін, які повинні відбутись у цих процесах, а також при розробці рекомендацій щодо

їхньої реалізації [20]. Але забезпечення його проведення необхідно взяти на підприємстві на більш дієвий контроль.

Таким чином, оперативний економічний аналіз – це неперервне дослідження об'єкту в момент впливу на нього, спрямоване на оцінку, діагностику та пошук нових критеріїв для модифікації і переорієнтування (коригування) оперативних планів у випадку зміни впливу зовнішнього і внутрішнього середовища з метою вироблення дієвих ефективних управлінських рішень в умовах визначеності, невизначеності, конфлікту та ризику [20].

Виходячи з цього, аналітичне забезпечення виробничої діяльності в ТОВ «Дружба СВК», насамперед, повинно складатись із двох взаємопов'язаних частин, які представлені на рис. 3.1 [20], а саме:

- аналізу виробництва продукції;
- аналізу витрат на її виробництво і формування собівартості

Ефективне виконання завдань аналітичного забезпечення, у сукупності дозволяють в подальшому ефективно управляти інформацією, а саме:

- знаходити шляхи збільшення обсягів виробництва;
- знаходити шляхи зменшення рівня витрат і собівартості готової продукції чи напівфабрикатів;
- розширити частину ринку реалізації продукції і як результат – збільшити прибуток підприємства.

Оперативний аналіз витрат має низку особливостей, які необхідно враховувати при його організації і проведенні. Це, зокрема:

- своєчасність оперативного аналізу витрат: він проводиться протягом відрізка часу, у якому виникли та продовжують діяти короткотермінові причини, що спричиняють відхилення витрат;
- забезпечення врахування і постійного відслідковування стану ринку ресурсів (трудових і матеріальних);
- виявлення і вивчення впливу на витрати не всіх факторів, а тільки основних на цьому рівні управління, які зумовлюють суттєві відхилення від програми формування собівартості продукції, що виготовляється в тому чи іншому підрозділі

Рис. 3.1 – Основні завдання аналітичного забезпечення виробництва в ТОВ «Дружба СВК» [20]

ТОВ «Дружба СВК», оскільки виявити та виміряти всі чинники в оперативному циклі управління недоцільно та практично й неможливо.

3.3 Загальна характеристика організації бухгалтерського обліку на підприємстві

Облік на ТОВ «Дружба СВК» представлений наступними видами обліку: оперативний, фінансовий, статистичний, податковий.

Оперативний облік здійснюється безпосередньо на складах підприємства складськими робітниками, робота яких перевіряється 1 раз у 2 тижні менеджерами. Статистичний, фінансовий та податковий облік здійснюється безпосередньо у відділі бухгалтерії й узагальнюється у формах статистичної, фінансової та податкової звітності.

Бухгалтерський облік на ТОВ «Дружба СВК» регламентується законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» та П(С)БО. Ведення бухгалтерського обліку в ТОВ «Дружба СВК» регулюється Наказом про облікову політику. В наказі обумовлені певні особливості бухгалтерського обліку ТОВ «Дружба СВК». Середня кількість працівників на підприємстві у 2021 році становило 150 осіб.

Веденням обліку в ТОВ «Дружба СВК» займається відділ бухгалтерії. Структура бухгалтерії ТОВ «Дружба СВК» наведена на рис. 3.2.

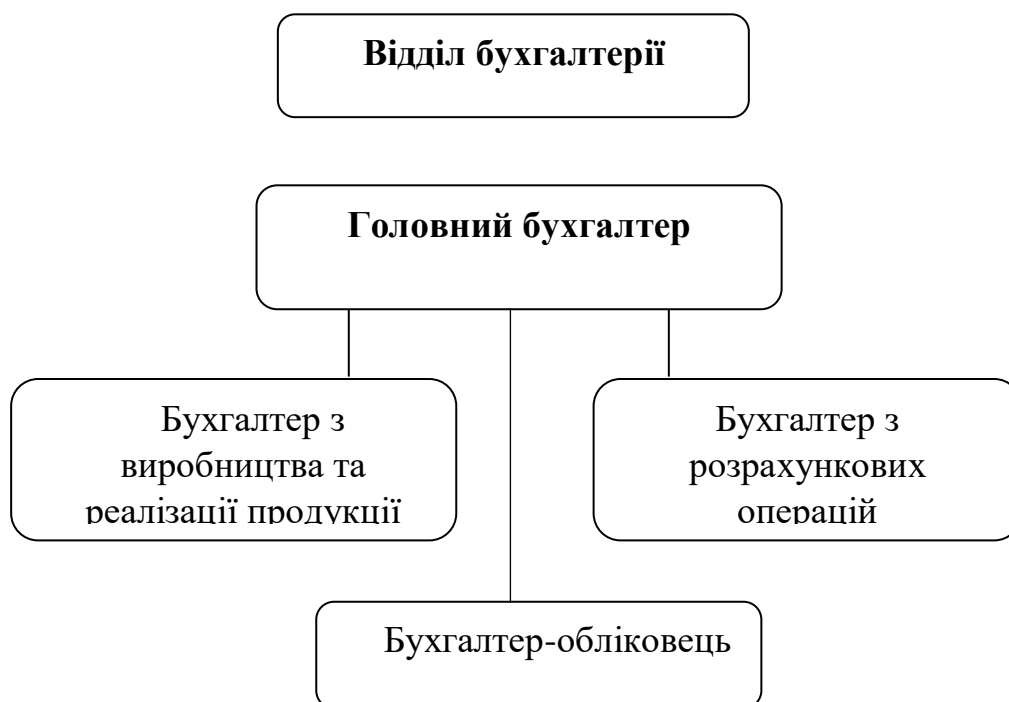

Рис. 3.2 – Структура відділу бухгалтерії ТОВ «Дружба СВК»

До обов'язків головного бухгалтера відноситься:

1. Забезпечення ведення бухгалтерського обліку, дотримуючись єдиних методологічних засад, встановлених Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», з урахуванням особливостей діяльності підприємства і технології оброблення облікових даних.

2. Організація роботи бухгалтерської служби, контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій.

3. Вимагання від підрозділів, служб та працівників забезпечення неухильного дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів.

4. Вживання всіх необхідних заходів для запобігання несанкціонованому та непомітному виправленню записів у первинних документах і реєстрах бухгалтерського обліку та збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну.

5. Забезпечення складання на основі даних бухгалтерського обліку фінансової звітності підприємства, підписання її та подання в установлені строки користувачам.

6. Здійснює заходи щодо надання повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства.

7. Бере участь у підготовці та поданні інших видів періодичної звітності, які передбачають підпис головного бухгалтера, до органів вищого рівня у відповідності з нормативними актами, затвердженими формами та інструкціями.

8. За погодженням з власником (керівником) підприємства забезпечує перерахування податків та зборів, передбачених законодавством, проводить розрахунки з іншими кредиторами відповідно до договірних зобов'язань.

9. Здійснює контроль за веденням касових операцій, раціональним та ефективним використанням матеріальних, трудових та фінансових ресурсів.

10. Бере участь у проведенні інвентаризаційної роботи на підприємстві, оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжки і псування активів підприємства.

11. Організує роботу з підготовки пропозицій для власника (керівника) підприємства щодо:

- визначення облікової політики підприємства, внесення змін до обраної облікової політики, вибору форми бухгалтерського обліку з урахуванням діяльності підприємства і технології оброблення облікових даних;

- розроблення системи і форм внутрішньогосподарського (управлінського) обліку та правил документообігу, додаткової системи рахунків і реєстрів аналітичного обліку, звітності і контролю господарських операцій;

- визначення прав працівників на підписання первинних та зведених облікових документів;

– вибору оптимальної структури бухгалтерської служби та чисельності її працівників, підвищення професійного рівня бухгалтерів, забезпечення їх довідковими матеріалами;

– поліпшення системи інформаційного забезпечення управління та шляхів проходження обробленої інформації до виконавців;

– впровадження автоматизованої системи оброблення даних бухгалтерського обліку з урахуванням особливостей діяльності підприємства чи удосконалення діючої;

– забезпечення збереження майна, раціонального та ефективного використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів, залучення кредитів та їх погашення;

– виділення на окремий баланс філій, представництв, відділень та інших відокремлених підрозділів підприємства та включення їх показників до фінансової звітності підприємства.

12. Керує працівниками бухгалтерського обліку підприємства та розподіляє між ними посадові завдання та обов'язки.

13. Знайомить цих працівників із нормативно-методичними документами та інформаційними матеріалами, які стосуються їх діяльності, а також із змінами в чинному законодавстві.

Для чіткої організації і планування роботи, а також раціонального розподілу праці на підприємстві розробляються посадові інструкції на кожну посаду, передбачену штатним розкладом.

Посадова інструкція головного бухгалтера складена на підприємстві ТОВ «Дружба СВК» відповідно до вимог чинного законодавства України.

На підприємстві ТОВ «Дружба СВК» застосовується автоматизована форма обліку (рис. 3.3).

Працівники відділу бухгалтерії застосовують бухгалтерську програму «BAS бухгалтерія», також застосовують для обробки інформації наступні програми: MS Word, MS Excel. У програмі MS Word в основному створюється і редагуються текстові документи та звіти. В цьому форматі працівники відділу отримують

Рис. 3.3 – Схема автоматизованої форми ведення бухгалтерського обліку, яка використовується в ТОВ «Дружба СВК»

інформацію від інших підрозділів, керівництва та державних служб. У програмі MS Excel складаються різноманітні таблиці для подальших обчислень, що дозволяє вирішувати завдання і тому є поширеною програмою в усіх підрозділах підприємства ТОВ «Дружба СВК».

ТОВ «Дружба СВК» подає річну та квартальну фінансову звітність органам виконавчої влади, державної статистики, державної податкової служби, власникам (засновникам) відповідно до установчих документів.

Ведення податкового обліку здійснюється у вигляді збору, реєстрації податкової інформації для визначення податкової бази з податків, які ТОВ «Дружба СВК» зобов'язаний сплачувати до бюджету.

Таким чином, відділ бухгалтерії працює злагоджено завдяки новим автоматизованим технологіям, програмним забезпеченням та кваліфікованими працівниками відділу. Більша частина завдань, покладених на відділ бухгалтерії вирішується на більш якісному рівні та з використанням меншого часу завдяки комп'ютерним технологіям та інтегрованих на ньому програм.

3.4 Організація обліку готової продукції та її реалізації на підприємстві

Одним із основних обов'язків головного бухгалтера в ТОВ «СВК Дружба» є необхідність у дотриманні єдиних методологічних та методичних засад бухгалтерського обліку, а саме:

- складання, перевірка та надання у встановлені законодавством строки фінансову звітність підприємства;
- організація контролю за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій, у тому числі й операцій щодо руху готової продукції та її реалізації;
- прийняття участі у оформленні матеріалів, що пов'язані з нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжками і псуванням активів підприємства;
- забезпечення постійних перевірок стану бухгалтерського обліку у підрозділах підприємства;
- тощо.

Обліковий процес щодо контролю за випуском готової продукції та її реалізації має ряд об'єктів, а саме:

- чітко налагоджені норми взаємозв'язку між цехами та складами готової продукції;
- контроль за дотриманням виробничої програми;
- облік витрат на збут;
- організація обліку ПДВ;
- організація обліку реалізації продукції, контроль за її збереженням та одержанням прибутку;
- організація роботи відділу бухгалтерії.

Для налагодження облікового процесу в ТОВ «Дружба СВК» необхідно ретельно контролювати всі процеси та робити перевірки стосовно чіткої організації і налагодження комунікативних та облікових зв'язків між відділами і підрозділами. З цією метою на підприємстві періодично проводиться відповідний аналіз, приклад форми якого наведено у табл. 3.2.

Таблиця 3.2 - Виконання умов раціональної організації обліку готової продукції та її реалізації в ТОВ «Дружба СВК» [20]

Умови раціональної організації обліку готової продукції	Відмітка про виконання	
	Так	Ні
Належна організація технологічного процесу, що сприяє повному та своєчасному оприбуткуванню готової продукції підприємства	+	
Забезпечення підприємства складами для зберігання готової продукції	+	
Визначення матеріальної відповідальності за кількістю та якістю продукції, що зберігається та реалізовується	+	
Забезпеченість кваліфікованими обліковими спеціалістами	+	
Забезпечення засобами автоматизації обліку готової продукції на складах		+

Єдиним негативним моментом, що можна зазначити після аналізу інформації стосовно виконання умов раціональної організації обліку готової продукції та її реалізації на підприємстві, є відсутність засобів автоматизації обліку готової продукції на складах.

Також, для підприємства є дуже важливим налагоджений графік документообігу, для підвищення комунікації між підрозділами і забезпечення ефективної діяльності на підприємстві.

Отже, для організації документального обігу операцій щодо оприбуткування готової продукції на склад та її реалізації потрібно складати графіки – таблиці, по підмиту яких записуються назви документів, а по присудку вказуються особи або структурні підрозділи, які працюють з документами, терміни їх передавання або здавання [20].

Можна зазначити, що основними завданнями організації бухгалтерського обліку випуску та реалізації готової продукції є:

- виявлення обсягу випущеної з виробництва продукції, придбаних товарів, їх реалізації;
- виявлення фактичних витрат з виготовлення продукції чи придбання товарів;
- аналіз і контроль собівартості виробленої продукції;
- визначення кінцевих результатів діяльності підприємства.

В ТОВ «Дружба СВК» готова продукція з виробництва потрапляє на склад та відвантажується покупцям. Виконані роботи та послуги оформлюються приймально-здавальним актом.

Документальне оформлення наявності і руху готової продукції в ТОВ «Дружба СВК» є аналогічним обліку наявності і руху виробничих запасів. Так, при надходженні виготовленої продукції із підрозділів основного і допоміжного виробництв на склад підприємства оформляється «Прибутковий ордер».

Для оплати реалізованих підприємством готової продукції на адресу покупця виставляється «Рахунок-фактура». Відвантаження зі складу підприємства реалізованої продукції здійснюється на підставі товарнотранспортної накладної або видаткової накладної тощо.

Надходження і вибуття зі складу готової продукції знаходить своє відображення у «Картках складського обліку матеріалів». За результатами змін, які відбуваються із готовою продукцією на протязі місяця, до бухгалтерії підприємств подається «Звіт про рух матеріальних цінностей», за даними якого бухгалтером вносяться зміни до «Оборотної відомості по товарно-матеріальних рахунка». На основі видаткових накладних, складається відомість випуску продукції.

Оцінка у звітному періоді може здійснюватися за фактичною собівартістю і за обліковими цінами з деяким відхиленням від фактичної собівартості. Наприкінці місяця обов'язковою умовою є облік готової продукції за фактичною собівартістю (визначається за даними аналітичного обліку затрат на виробництво). Сума відхилень фактичної виробничої собівартості готової продукції від вартості готової продукції за обліковими цінами (при списанні з рахунка 26 «Готова продукція») визначається як добуток рівня (відсотка) відхилень і вартості відпущеної зі складу готової продукції за обліковими цінами.

Рівень (відсоток) відхилень визначається діленням суми відхилень на початок місяця з сумою відхилень з продукції, що надійшла на склад із виробництва за звітний місяць, на суму вартості залишку готової продукції за обліковими цінами на початок місяця та вартості оприбуткованої за звітний місяць з виробництва на склад готової продукції за обліковими цінами.

При визначенні фактичної виробничої собівартості готової продукції, виконання робіт та надання послуг на кінець звітного періоду визначаються залишки незавершеного виробництва, тобто незакінчену обробкою продукцію в процесі виробництва.

ТОВ «Дружба СВК» документально оформляє облік реалізації продукції за допомогою оборотно-сальдової відомості. Для узагальнення інформації про собівартість реалізованої готової продукції, наданих послуг призначено рахунок «Собівартість реалізації», який за кредитом відображає списання в порядку закриття дебетових оборотів на фінансовий результат.

Основним документом, який передуює здійсненню збуту готової продукції є договір, укладений з покупцем чи замовником. Незважаючи на те, що договір є більш фінансово-юридичним документом, що регулює права та обов'язки сторін, він містить інформацію, яка має важливе значення і для обліку. Це насамперед умови поставки продукції, обсяги, вартість, а також терміни виконання.

На ТОВ «Дружба СВК» договори зберігають у бухгалтерії, але облікові працівники не приділяють належної уваги для контролю поставок за цими

договорами, адже поставки здійснюються у відділі збуту та зі складів. Тобто виникає розрив у комунікацією між відділами стосовно передачі документів.

На нашу думку, доцільно ввести посаду внутрішнього аудитора, в т.ч. можливо через розширення або перерозподілу обов'язків між працівниками бухгалтерії.

Важливим є контроль часу прибуття, вибуття та простою при виконанні вантажно-розвантажувальних операцій, оскільки перевищення нормативів спричиняє псування продукції, що призводить до збитків.

Можна зробити висновки, що для ефективної організації облікового процесу на підприємстві необхідно належну увагу приділяти вимогам до обліку, проведенню внутрішньогосподарського контролю на підприємстві, чітко визначити об'єкти процесу організації обліку, призначити та належно оформити відповідальних осіб.

3.5 Організація внутрішнього контролю та аудиту готової продукції та її реалізації на підприємстві

Основна мета проведення як внутрішнього контролю, так і незалежного аудиту на підприємстві, зводиться до встановлення об'єктивної істини про досліджуваний об'єкт.

Будь-яка аудиторська перевірка, в тому числі аудит зберігання та реалізації готової продукції, починається зі складання плану та програми аудиту, де визначаються напрямки та складові системи внутрішнього контролю, які підлягають перевірці.

Проведення суцільних перевірок на підприємстві не завжди є раціональним заходом, через обмеженість у термінах перевірки.

На етапі вивчення й оцінки внутрішнього контролю і системи бухгалтерського обліку готової продукції та її реалізації в ТОВ «Дружба СВК» проводиться тестування, приклад питань якого представлено в табл. 3.3.

Таблиця 3.3 – Перелік питань для оцінки внутрішнього контролю в ТОВ
«Дружба СВК»*

№	Зміст
1.	Чи є служба внутрішнього аудиту або посадова особа, яка займається організацією внутрішнього контролю на підприємстві, а також ревізійна комісія, постійно діюча інвентаризаційна комісія?
2.	Чи є посадові інструкції або положення про роботу служб внутрішнього контролю?
3.	Чи є програма внутрішньогосподарського контролю?
4.	Чи виконується програма внутрішнього контролю?
5.	Чи проводиться інвентаризація запасів, коли і скільки разів?
6.	Чи відображається в обліку результат інвентаризації?
7.	Чи перевіряється правильність оцінки і обліку запасів?
8.	Чи перевіряється законність і доцільність витрачання запасів?
9.	Чи порівнюються первинні дані про витрачання запасів із даними обліку про рух запасів із наданими звітами?
10.	Чи виявляються особи, винні в перевитрачанні сировини і матеріалів?
11.	Чи проводиться перевірка повноти і своєчасності оприбуткування запасів?
12.	Чи перевіряється використання запасів за різними напрямками діяльності?
13.	Чи є необхідним проведення суцільної документальної перевірки окремих напрямів надходження і використання (руху) запасів;
14.	Чи відповідає зберігання запасів вимогам щодо належного зберігання: охорона, страхування (технологічні умови, необхідні пристрої, запобігання псуванню) тощо?
15.	Чи закріплені запаси, що знаходяться на складі і в експлуатації, за особами, відповідальними за їх зберігання і використання?
16.	Чи ведеться облік по кожній підзвітній особі?
17.	Працівників, безпосередньо пов'язаних зі збереженням та відпусканням запасів, зобов'язують брати відпустку, призначають на час відпустки інших осіб, здійснюють передачі, інвентаризації?
18.	Доступ до комп'ютеризованих записів про запаси є тільки у осіб, для яких це пов'язано з посадовими обов'язками?
19.	Чи використовуються попередньо пронумеровані документи, чи їх видача реєструється в журналі (книгах), пронумерованому, прошнурованому, скріпленому печаткою?
20.	Чи виявлені у звітному періоді факти крадіжки та псування запасів та на яку суму?
21.	Чи списувалися за нормами природний убуток запасів та їх сума?
22.	Чи ліквідовувалися у звітному періоді запаси та їх сума?
23.	Чи оприбутковували зайві матеріальні цінності, виявлені в результаті інвентаризації, та на яку суму?
24.	Чи списувалися неліквідні й залежані ТМЦ та на яку суму?
25.	Чи проводяться на підприємстві незаплановані (раптові) інвентаризації окремих видів запасів, груп, в окремих місцях зберігання та в підзвіті?
26.	Чи проводиться звірка даних реєстрів бухгалтерського обліку запасів із даними Головної книги?
27.	Чи здійснюється звірка за відпусканням запасів на підставі лімітно-забірних карт із документами на витрачання?
28.	Чи проводиться контроль за фактами списань від псування та знищення запасів?
29.	Чи здійснюється контроль за своєчасністю пред'явлення претензій щодо якості та кількості одержаних записів?
30.	Чи проводиться контроль за списанням запасів від браку у виробництві?

№	Зміст
31.	Чи проводиться контроль за точністю підрахунку первинних документів?
32.	Ціни, підрахунки в інвентаризаційних описах перевіряються третьою особою?
33.	Посадові особи періодично виявляють зіпсовані, морально застарілі і т. ін. запаси?
34.	Посадові особи періодично виявляють зіпсовані, морально застарілі і т. ін. запаси?

* складено на підставі [27]

Завданням проведеного тестування є отримання відповідей на питання стосовно необхідності проведення суцільної перевірки на підприємстві.

Тестування дає змогу вивчити слабкі та сильні сторони внутрішнього контролю і системи бухгалтерського обліку ТОВ «Дружба СВК». За результатами тестування встановлюється необхідна кількість аудиторських процедур, що необхідно провести на підприємстві.

Найбільш складним завданням для внутрішнього аудиту є правильне визначення під процесів, що визначатиме ступінь деталізації перевірки.

Можливо і представлення під процесів в укрупненому вигляді - з виділенням їх відповідно до категорій споживачів, різновидів продукції (послуг і робіт) і з урахуванням методик ціноутворення. Ґрунтовно розроблені питання нададуть можливість отримати не тільки дані про хід господарських процесів зі зберігання та реалізації готової продукції, а й розмежувати повноваження та міру відповідальності персоналу при здійсненні таких операцій. В окремих випадках - можливість розкрити проблемні області і зони, які можуть спричинити підвищення ризику викривлення облікових даних та шахрайства.

Незалежно від обраного способу організації перевірки аудитор складає програму перевірки, де встановлює перелік аудиторських процедур, які б дали змогу [27]:

1. Встановити достовірність первинних даних бухгалтерського обліку щодо фактичної наявності та руху готової продукції.
2. Перевірити повноту і своєчасність відображення первинних даних з обліку готової продукції у зведених документах та облікових регістрах.
3. Перевірити правильність ведення обліку готової продукції відповідно до

чинних законодавчих та нормативних актів, облікової політики суб'єкта господарювання.

4. Перевірити достовірність відображення залишку готової продукції у звітності суб'єкта господарювання.

5. Перевірити стан забезпечення збереження готової продукції у суб'єкта господарювання.

6. Підтвердити або спростувати показники фінансової звітності суб'єкта господарювання, які залежать від достовірності, повноти й своєчасності відображення господарських операцій, пов'язаних із рухом виробничих запасів.

Після складання програми аудитор виконує наступні перевірки:

- відповідність залишків та оборотів у регістрах обліку;
- перевірка стану збереження готової продукції;
- перевірка повноти оприбуткування, правильності списання, оцінки, реалізації та обліку готової продукції;
- перевірка дотримання податкового законодавства.

Після проведення аудиту виробничих запасів в ТОВ «Дружба СВК», аудитором були виявлені певні наступні помилки і порушення, що знайшли відображення в табл. 3.4.

Таблиця 3.4 – Помилки та порушення з обліку запасів, в т.ч. готової продукції, що були виявлені після проведення аудиту готової продукції ТОВ «Дружба СВК»

№	Назва порушення	Нормативний акт, який порушено	Методи дослідження
1.	Неповне оприбуткування запасів, що надійшли	Наказ про затвердження типових форм первинних документів з обліку сировини та матеріалів № 193 від 19.04.93 р.	Документальна перевірка по суті, фактична перевірка, обстеження
2.	Оприбуткування запасів за відсутності позначок у журналі обліку виданих довіреностей про оприбуткування запасів	Закон України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. № 996-ХІУ, із змінами і доповненнями	Документальна перевірка, формальна перевірка (за формою)

3.	Порушення порядку проведення інвентаризації	Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, ТМЦ, грошових коштів і документів та розрахунків № 69 від 1 1.08.94 р.	Фактична перевірка, спостереження
4.	Проведення інвентаризації за відсутності МВО	Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, ТМЦ, грошових коштів і документів та розрахунків № 69 від 1 1.08.94 р.	Документальне, по суті, спостереження, опитування, обстеження
5.	Неправильне оформлення первинних документів з обліку запасів та їх неправильне застосування	Наказ Міністерства статистики України № 193 "Про затвердження типових форм первинних документів з обліку сировини та матеріалів" від 21.06.96р.	Документальна перевірка за формою

На завершальному етапі аудиторської перевірки готової продукції та її реалізації в ТОВ «Дружба СВК» були складені аудиторський звіт та умовно – позитивний аудиторський висновок. На протязі перевірки аудитором був опрацьован значний обсяг інформації, який був систематизований у вигляді робочих документів аудитора.

Умовно-позитивний висновок є позитивним результатом перевірки, але необхідно прийняти до уваги виявлені помилки та порушення з обліку готової продукції, їх швидка ліквідація та запобігання їх виникнення у майбутньому, потребує прийняття ефективних управлінських рішень з приводу обліку та контролю готової продукції та її реалізації в ТОВ «Дружба СВК».

Висновки до третього розділу

У третьому розділі досліджено особливості організації аналізу, обліку та аудиту готової продукції та її реалізації в ТОВ «Дружба СВК»:

1. Бухгалтерський облік в ТОВ «Дружба» ведеться згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16 липня 1999 р. (зі змінами та доповненнями), Національними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та іншими нормативно-правовими актами, що регламентують ведення обліку основних засобів та фінансових результатів діяльності. Бухгалтерський облік в ТОВ «Дружба СВК» забезпечує своєчасне та

повне відображення всіх господарських операцій за відповідними рахунками і параметрами та надання необхідної інформації користувачам про стан активів, зобов'язань, результати фінансової діяльності та інших показників.

2. Проведений аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ТОВ «Дружба СВК» у 2021 році в порівнянні з 2020 роком показав досить стійку позитивну тенденцію у зміні більшості показників, але також можна простежити певні ризики, з якими зустрілося підприємство.

3. Облікова політика визначена підприємством самостійно і затверджена Наказом. У даному наказі відображена методологія ведення бухгалтерського обліку та надання інформації у фінансових звітах, які відповідають вимогам П(С)БО і найбільше адаптовані до діяльності підприємства. За період, що перевірявся, облікова політика підприємства не змінювалась. На підприємстві застосовується автоматизована форма обліку.

4. Відділ бухгалтерії працює злагоджено завдяки новим автоматизованим технологіям, програмним забезпеченням та кваліфікованими працівниками відділу. Більша частина завдань, покладених на відділ бухгалтерії вирішується на більш якісному рівні та з використанням меншого часу завдяки комп'ютерним технологіям та інтегрованих на ньому програм.

5. Визначено, що для ефективної організації облікового процесу на підприємстві необхідно належну увагу приділяти вимогам до обліку, проведенню внутрішньогосподарського контролю на підприємстві, чітко визначити об'єкти процесу організації обліку, призначити та належно оформити відповідальних осіб.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

При дослідженні питань методології обліку та аудиту готової продукції та її реалізації в ТОВ «Дружба СВК» можна зробити наступні висновки.

1. У першому розділі розглядаються методологічні питання обліку готової продукції та її реалізації: Визначення сутності та класифікації готової продукції та Методичні основи обліку готової продукції.

- Порядок виготовлення, утримання і вибуття готової продукції регламентує П(С)БО 9 "Запаси" [13], а міжнародним його аналогом є МСБО 2 «Запаси» [12], в кваліфікаційній роботі було досліджено порівняння між національним та міжнародним стандартом «Запаси».

- Проведений аналіз показав, що П(С)БО 9 «Запаси» та МСБО 2 «Запаси» мають спільні та відмінні риси, що впливає на визначення складових собівартості готової продукції. Так, визначення поняття «Запаси», умови визнання запасів і основні поняття, пов'язані з ними, а також рекомендації щодо використання методів оцінки запасів в обох стандартах є тотожними. Основними відмінностями між двома стандартами є склад запасів та склад витрат, що входять до собівартості отриманих запасів.

- Аналіз наукових праць, дозволив виділити основні трактування сутності поняття «запаси» як економічної категорії різними науковцями та в нормативній літературі. Проаналізувавши літературні джерела, можна сказати, що готова продукція - це результат закінченого виробничого процесу, що призначений для продажу, відповідає галузевим нормам і стандартам з врахуванням особливостей виробничого процесу різних галузей промисловості і всім вимогам діючого законодавства.

- З метою кращого уявлення про призначення готової продукції в роботі була досліджена її класифікацію.

- В роботі були вивчені порядок формування первісної вартості готової продукції; документальне оформлення надходження та реалізації готової продукції

на підприємстві; типова кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку з руху готової продукції на підприємстві.

- Методологічна основа обліку готової продукції є елементом фінансового управління підприємством. Вона дозволяє забезпечити точність та достовірність інформації про готову продукцію, а також контролювати її використання та збереження. Методологічна основа включає в себе правила та процедури обліку, методи оцінки, а також вимоги до документального оформлення та звітності. Вона допомагає забезпечити ефективне управління готовою продукцією та її реалізацією на підприємстві.

2. У другому розділі роботи були розглянуті питання з методики проведення аудиту готової продукції на підприємстві. Так, було виділено: основна мета, завдання та предметна область дослідження, проаналізовані джерела інформації для аудиту виробничих запасів, проведено аналіз облікової політики підприємства, визначені основні методи проведення аудиту виробничих запасів.

3.1. У третьому розділі проведена техніко-економічна характеристика основних показників діяльності підприємства ТОВ «Дружба СВК», проаналізована організація аналізу, обліку та готової продукції та її реалізації на підприємстві.

Аналіз основних показників діяльності підприємства показав наступне:

– в 2021 році в порівнянні з 2020 роком збільшився чистий дохід від реалізації продукції на 50462 тис.грн або на 54,1 %;

– собівартість реалізованої продукції в 2021 р. в порівнянні з 2020 р.

зменшилась на 19177,0 тис. грн. або 18,2 %, адміністративні витрати і витрати на збут збільшились на 523,0 тис. грн. та 2965,0 тис. грн. відповідно. Спостерігається зменшення витрат на 1 грн. реалізованої продукції на 46,9%;

– у 2021 році в порівнянні з 2020 роком фінансовий результат до оподаткування збільшився в 3,8 рази або на 64261,0 тис. грн., це відбулося за рахунок збільшення прибутку від основної операційної діяльності та іншої діяльності. В одночас відбулось збільшення збитку від іншої операційної діяльності та фінансової діяльності, що є негативною тенденцією;

- за період, що аналізується, спостерігається збільшення рентабельності

продукції – на 52,9% пунктів, а рентабельність виробництва – на 25,2% пунктів, у 2021 році в порівнянні з 2020 роком, що є позитивною тенденцією результативності основної операційної діяльності підприємства;

– спостерігається погіршення використання ресурсів підприємства у 2021 році в порівнянні з 2020 роком, а саме: фондівдача зменшилась на 29,9%; також погіршилось використання ресурсів підприємства: спостерігається зменшення матеріалівдачі на 20,5%, зменшення продуктивності праці одного штатного працівника облікового складу на 29,5%, що негативно характеризує використання трудових, матеріальних ресурсів підприємства та показує негативну тенденцію, що відбувається на підприємстві.

Таким чином, аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ТОВ «Дружба СВК» у 2021 році в порівнянні з 2020 роком свідчить про досить стійку позитивну тенденцію у зміні більшості показників, але також можна простежити певні ризики, з якими зустрілося підприємство.

3.2 Бухгалтерський облік в ТОВ «Дружба» ведеться згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16 липня 1999 р. (зі змінами та доповненнями), Національними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та іншими нормативно-правовими актами, що регламентують ведення обліку основних засобів та фінансових результатів діяльності. Бухгалтерський облік в ТОВ «Дружба СВК» забезпечує своєчасне та повне відображення всіх господарських операцій за відповідними рахунками і параметрами та надання необхідної інформації користувачам про стан активів, зобов'язань, результати фінансової діяльності та інших показників.

- Облікова політика визначена підприємством самостійно і затверджена Наказом. У даному наказі відображена методологія ведення бухгалтерського обліку та надання інформації у фінансових звітах, які відповідають вимогам П(С)БО і найбільше адаптовані до діяльності підприємства. За період, що перевірявся, облікова політика підприємства не змінювалась. На підприємстві застосовується автоматизована форма обліку.

- Відділ бухгалтерії працює злагоджено завдяки новим автоматизованим технологіям, програмним забезпеченням та кваліфікованими працівниками відділу. Більша частина завдань, покладених на відділ бухгалтерії вирішується на більш якісному рівні та з використанням меншого часу завдяки комп'ютерним технологіям та інтегрованих на ньому програм.

- Визначено, що для ефективної організації облікового процесу на підприємстві необхідно належну увагу приділяти вимогам до обліку, проведенню внутрішньогосподарського контролю на підприємстві, чітко визначити об'єкти процесу організації обліку, призначити та належно оформити відповідальних осіб.

- На завершальному етапі аудиторської перевірки готової продукції та її реалізації в ТОВ «Дружба СВК» були складені аудиторський звіт та умовно – позитивний аудиторський висновок. На протязі перевірки аудитором був опрацьован значний обсяг інформації, який був систематизований у вигляді робочих документів аудитора.

Умовно-позитивний висновок є позитивним результатом перевірки, але необхідно прийняти до уваги виявлені помилки та порушення з обліку готової продукції, їх швидка ліквідація та запобігання їх виникнення у майбутньому, потребує прийняття ефективних управлінських рішень з приводу обліку та контролю готової продукції та її реалізації в ТОВ «Дружба СВК».

- В ході аудиторської перевірки в ТОВ «Дружба СВК» були виявлені деякі помилки та порушення з обліку готової продукції.

Для удосконалення ведення обліку та аудиту готової продукції на підприємстві ТОВ «Дружба СВК», рекомендується:

- ввести на підприємстві посаду внутрішнього аудитора в т.ч. шляхом можливого перерозподілу професійних обов'язків серед працівників підприємства, для підвищення якості внутрішнього контролю та обліку за веденням всіх операцій, у тому числі й з обліку готової продукції та її реалізації на підприємстві, що дозволить зменшити кількість помилок та порушень, що виникають. Доцільною буде також розробка класифікатора можливих порушень і помилок, ймовірність виникнення яких на конкретному підприємстві є значною;

- покращити систему планування на підприємстві, як функцію раціонального управління, для ефективного виготовлення та реалізації готової продукції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 лютого 2013 р., із змінами і доповненнями. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE22868.html
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р № 291. URL: <https://tax-ifrs.com.ua/standarts/unas/plan291>
3. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 № 2258-VIII (із змінами і доповненнями) від 19 червня 2020 року. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172258.html
4. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99р. № 996-XIV (із змінами і доповненнями) від 14.07.2020 року URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T990996.html
5. Методичні рекомендації про застосування реєстрів бухгалтерського обліку. Наказ Міністерства фінансів № 356 від 29.12.2000 р. [Електронний ресурс]. URL <https://ips.ligazakon.net/document/MF00062>
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід». Наказ Міністерства фінансів України 29.11.1999 р. № 290. URL <http://www.rada.gov.ua>]
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затв. наказом Міністерства фінансів України 31.12.1999 р. № 318. URL <http://www.rada.gov.ua>]
8. «Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань» затвердж. наказом Міністерства фінансів України № 879 від 02.09.2014 р. URL <http://www.rada.gov.ua>]
9. Податковий кодекс України, затверджений Верховною Радою України 2 лютого 2010 року. Голос України від 04.12.2010 – № 229. Який набув чинності 1 січня 2011 року. URL <http://www.rada.gov.ua>

10. Інструкція «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291. URL <http://www.rada.gov.ua>
11. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності від 28 берез. 2013 р. № 433 Електронний ресурс / Міністерство фінансів України. – URL <https://ips.ligazakon.net/document/MF13020>
12. МСБО 2 «Запаси». Міжнародний документ від 01.01.2012 р. [Електронний ресурс]. URL https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021#Text
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» від 20.10.1999р. №246 (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. URL <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
14. Амбівалентність і мімікрія облікової теорії [Текст]: монографія / Г. П. Журавель, В. Б. Клевець, В. М. Олійничук, П. Я. Хомин ; за ред. П. Я. Хомина. Тернопіль :ТНЕУ, 2016. 474 с.
15. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підруч. для студ. спец. «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. 7-ме вид., доп. і перероб. / Ф.Ф. Бутинець. Житомир: Рута, 2006. 832 с.
16. Бутинець Ф.Ф. та ін. Аудит і ревізія підприємницької діяльності. Навчальний посібник. Житомир: ПП «Рута», 2011.
17. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посіб. / Л. Г. Ловінська, Л. В. Жилкіна, О. М. Голенко [та ін.]. К. :КНЕУ, 2002. 370 с.
18. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність [Текст] : підручник / Н. М. Ткаченко. 5-те вид., доповн. і переробл. К. : Алтера, 2011. 976 с. URL: [http://library.tneu.edu.ua/images/stories/zmist/2012/літб/бухгалтерський фінансовий облік оподаткування і звітність ткаченко 2011.pdf](http://library.tneu.edu.ua/images/stories/zmist/2012/літб/бухгалтерський_фінансовий_облік_оподаткування_і_звітність_ткаченко_2011.pdf).
19. Вороніна В.Л. Особливості документального відображення руху готової продукції // Кримський економічний вісник. 2013. Частина I. 277 с
20. Дубик С.В. Облік і аудит готової продукції та її збут [Електронний ресурс]. URL:

<http://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/1053/1/%D0%94%D1%83%D0%B1%D0%B8%D0%BA%20%D0%A1%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D0%B0%20%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0.pdf>

21. Єремян О.М., Белехова І.М. Теоретичний аспект визначення економічної сутності готової продукції та процесу її реалізації на підприємстві / Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція «Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія», м. Тернопіль, 27 грудня 2019 р., 2019, С. 17-20. URL <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/37369/1/17.pdf>
22. Єремян О.М., Сєнічев Д.С. Теоретичні аспекти організації бухгалтерського обліку руху готової продукції на підприємствах. [Електронний ресурс]. URL <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8646/1/38-41.pdf>
23. Зенько Б. В. «Готова продукція: особливості обліку». Вісник, право знати все про податки і збори 2017. №11. С. 6-17
24. Зінкевич О.В., Левицька С.О., Мосійчук М.М., Нагавичко І.П., Немкович О.Б. Бухгалтерський облік в галузях народного господарства: Підручник. Рівне: НУВГП, 2006. 268 с.
25. Зінченко О.В., Гірічева Я.Є. Особливості методики аудиту готової продукції // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. 2017. вип. 5. С. 206-212. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/7030/1/20170811_107.pdf
26. Касич А., Шара В. Понятійний апарат терміну «Готова продукція» як об'єкта бухгалтерського обліку // Економіка. 2016. вип. 11(188). С. 33-36. URL <https://oaji.net/articles/2017/3733-1523732994.pdf>
27. Кузьмін В., Петрик О., Аудит: законодавчонормативне регулювання, історичні аспекти та проблеми розвитку в Україні // Бухгалтерський облік і аудит. 2010. №8-9. С. 63.
28. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Організація і методика аудиту: Навчальний посібник. К.: Каравела, 2004. 568 с.;
29. Недошитко Ю. Облік готової продукції та її реалізації. 2017. URL

<http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/25895/1/%D0%9D%D0%B5%D0%B4%D0%BE%D1%88%D0%B8%D1%82%D0%BA%D0%BE%20%D0%AE.%20%D0%9E%D0%9F%D0%94-42.pdf>

30. Осаволук О.А. Облік масла на підприємствах молокопереробної промисловості. [Електронний ресурс]. URL http://ir.polissiauniver.edu.ua/bitstream/123456789/7684/1/OAIKVUSK_2017_4-2_52-55.PDF
31. Писаренко Т.М. Характеристика діючої методики організації обліку готової продукції // "Економічні науки". Серія "Облік і фінанси". Випуск 12 (45). Ч. 1. 2015. С.231-239
32. Проблеми обліку готової продукції та її реалізації. Петришина Н. С. ,Львівський національний університет імені Гетьманів, 2014.
33. Сопко В., Завгородний В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу. К.: КНЕУ, 2005. 453 с
34. Сопко В.В. Бухгалтерський облік [Електронний ресурс]. URL <http://fingal.com.Ua/content/view/780/35/1/3/>
35. Сук Л.К., Сук П.Л. Організація бухгалтерського обліку: Підручник. К. : Каравела. 2009. 624 с
36. Теслюк М.В. Облік і аудит готової продукції підприємства. 2019. [Електронний ресурс]. URL <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/35795/1/Tesljuk.pdf>
37. Черкасова С.О., Олексійчук А.Г.Облік, аудит та аналіз наявності і руху готової продукції / VII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Проблеми ринку та розвитку регіонів України в XXI столітті», м. Одеса, 5-9 грудня 2016 р., 2016, С. 119-122. URL <https://economics.net.ua/files/science/ipreed/2016/119.pdf>
38. Чукурна О.П. Стратегічні напрямки розвитку машинобудування в контексті економічних реформ в Україні // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. 2013. № 3 (8). С. 36-42. URL <http://economics.opu.ua/files/archive/2013/n3.html>

39. Шевчук В.О. Аудит : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Шевчук В.О., Пожарицька І.М., Сурніна К.С. ; Нац. акад. природоохорон. та курорт. буд-ва. Сімф. : Аріал, 2011. 218 с.
40. Яровенко Т.С., Чернова А.І. Удосконалення методології бухгалтерського обліку готової продукції // Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка». 2013. № 7 (2). С. 195–200.

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний технологічний університет
Кафедра обліку та аудиту

**ДОДАТКИ
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

**на тему: «Організація і методика обліку, аналізу та аудиту
готової продукції та її реалізації (на прикладі ТОВ «Дружба СВК»)»**

на здобуття ступеню вищої освіти «магістр»

Здобувачки Охременко О.М.

2 курсу ЗЗУ 71 групи

Керівник д.ф., доц. Баранюк Х.О.

Одеса – 2023 рік

Витяг
з протоколу № 6
засідання кафедри обліку та аудиту
від 29 листопада 2023 р.

Голова засідання кафедри: завідувач кафедри обліку та аудиту проф. Немченко В.В.

БУЛИ ПРИСУТНІМИ: проф. Купріна Н.М., проф., Мельник Ю.М., доценти: Антонюк О.П., Ощепков О.П., Ступницька Т.М., Тарасова О.В., Васьковська К.О., Баранюк Х.О., ас. Гребейникова Н.А.

СЛУХАЛИ: Про результати наукового колоквиуму «Сучасні аспекти проведення аналізу функціонування національної економіки та діяльності її суб'єктів в контексті забезпечення їх конкурентоспроможності та ефективності діяльності», який проводився 28 листопада 2023 року о 11.00 в рамках наукової школи «Забезпечення конкурентоспроможності та ефективності функціонування національної економіки та її суб'єктів» кафедри Обліку та аудиту Одеського національного технологічного університету

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити результати наукового колоквиуму «Сучасні аспекти проведення аналізу функціонування національної економіки та діяльності її суб'єктів в контексті забезпечення їх конкурентоспроможності та ефективності діяльності».

2. Здобувачам вищої освіти які підготували та доповідали на науковому колоквиуму в рамках дослідження за темами КРМ і КРБ надати апробацію наукових досліджень, а саме:

2.18. Здобувачу СВО «Магістр», спец. 071«Облік і оподаткування», ОПП «Облік і аудит» – О.М. Охременко, тема доповіді: «Особливості аналізу готової продукції та її реалізації на підприємствах харчової промисловості в сучасних умовах».

Зав. кафедри
обліку та аудиту

Валерій НЕМЧЕНКО

Секретар

Людмила ГОЛОВАЧЕНКО